

KIBRIS, KIBRIS!

Dr. Bilal N. ŞİMŞİR

E. Büyükelçi

Kıbrıs, Kıbrıs!

Bilâl N. ŞİMŞİR^(*)

Bir yıldır Kıbrıs'la ilgili çok önemli gelişmeler yaşanıyor. Gelişmeler, 3 Kasım 2002 seçimleri sonucunda Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) iktidara gelişiyle birlikte çok yoğunlaştı ve gittikçe kaygı verici boyutlara ulaştı. Kuzey Kıbrıs Türk Devletini ortadan kaldırmayı, tasfiyeyi amaçlayan ve "Annan Planı" adı verilen bir Birleşmiş Milletler "çözüm" planı Türk tarafına dayatılıyor; plan, AB takvimine bağlanıyor ve Türk tarafına örtülü-açık ultimatom veriliyor: şu tarihe kadar bunu imzala, deniyor. Avrupa Birliği'nin (AB) acelesi var! AKP iktidarının da her ne pahasına olursa olsun AB'ye girmek için acelesi var. Kuzey Kıbrıs Türk Devleti'nin üzerinde kara bulutlar dolaşiyor.

Recep Tayyip Erdoğan Hükümeti, AB uğruna istenen ve istenecek her tavizi vermeye çoktan hazırmış gibi bir görüntü veriyor. Gün bugündür! Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), içten dıştan kuşatılıyor ve sistematik saldırılara hedef oluyor. Batı, yine, Türk'e çullanıyor; AB, ABD, BM ve onların içteki çığırktan işbirlikçileri hep birlikte üstümüze geliyor... "Çözüm" planını imzalatmak için verilen süre geçiyor, yeni bir tarih geliyor, bu "son tarih" deniyor. Sonra bir tarih, bir tarih daha... Bıkmıyor, usanmıyor, utanmıyorlar; peş peşe, tekrar tekrar, dalga dalga üstümüze geliyorlar: "İM-ZA-LA!" diyorlar. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne sanki Harbi Umumi'den mağlup çıkmış, her tavizi vermeye mahkûm ve bitkin Osmanlı ülkesiymiş gibi davranıp bastırıyorlar: "İmzala!" Kıbrıs'ta kazanılmış hakkından, hukukundan vazgeç; teslim ol; KKTC'yi teslim et, diyorlar...

^(*) Dr., Büyükelçi, Tarihçi/Yazar, Mülkiye 1957 mezunu

Türkiye’de ve KKTC’de sessiz çoğunluk derin kaygı içinde soruyor: Yavruvatan elden gidiyor mu? KKTC bitiyor mu? Binbir güçlkle kurulmuş ve bugüne kadar yaşatılmış olan Kuzey Kıbrıs Türk Devleti tarihten siliniyor mu? Anavatan Türkiye bu kadar güçsüz, bu kadar çaresiz mi? 70 milyonluk Türk ulusu nereye sürükleniyor? Ne oluyor?...

Ne olduğu gün gibi apaçık ortadadır: Kıbrıs’ta, doymak bilmeyen açgözlü Helen yayılcılığının son saldırısı yaşanıyor. İki yüzyıllık Yunan yayılma politikasının, Megali idea’nın son perdesini seyrediyoruz. Bu tragedyanın geçmişi, ta 1820’lerde Mora’daki Yunan ayaklanması günlerine kadar uzanır.

Biraz Tarih, Biracık Hafıza!

Birkaç notla hafızalarımızı azıcık tazeleyelim:

Yıl 1827, 20 Ekim: Yunan ayaklanması tam Osmanlı kuvvetlerince bastırılmak üzereyken, İngiliz, Fransız ve Rus donanmaları hep birlikte, ani bir baskınla, Navarin koyunda demirli duran Osmanlı donanmasını batırırlar; tıpkı Japonların Pearl Harbour’da Amerikan donanmasını batırmaları gibi, savaş ilan etmeden, ani baskınla batırırlar. "Düvel-i Muazzama" da denen ve bugün BM Güvenlik Konseyi daimi üyesi olan, o üç büyük devlet, Osmanlı devletiyle mevcut antlaşmalarını, devletler hukuku teamüllerini ve Viyana konferansı düzenini çiğneyip meşru hükümete karşı Yunan asileri safında yer alırlar. Batılı devletlerin Yunanistan’a arka çıkma geleneği o günlerden beri devam eder ve Yunanlılar da bunu sonuna kadar istismar ederler.

11-17 Kasım 1827: Uğursuz Navarin baskınından üç hafta sonra, sabıkalı üç büyük devletin İstanbul’daki Elçileri, özür dilemek için değil de baskı için Reisülküttabın (Dışişleri Bakanı) karşısına çıkarlar. Fransız Büyükelçisi **Kont Guilleminot**, İngiliz Büyükelçisi **Stratford Canning** ve Rus Büyükelçisi **Ribeaupierre**, peş peşe Babiâli’ye gelip Osmanlı toprakları üzerinde bağımsız bir Yunan devleti kurulmasını, Yunan asilerine Mora’da toprak verilmesini isterler. (Tıpkı bugün Güvenlik Konseyi daimi üyesi olan bu devletlerin, BM Genel Sekreteri Kofi Annan’ın Kıbrıs ‘Çözüm’ Planını Türk tarafına empoze etmek için bastırmaları gibi). Reisülküttâb **Mehmet Said Pertev Efendi**, şiddetle tepki gösterir ve Elçilerle şöyle konuşur:

"Toprak bizim. Tebaa bizimdir. Bizim hukukumuz kesindir...Düvel-i Muazzama bizden ne ister?...Bizim Fransa ile, İngiltere ile, Rusya ile antlaş-

malarımız var. Bu antlaşmaların bir tek maddesi, ortaya attığınız iddialara hak veriyor mu?...Sağduyu, mantık bunların hepsini reddeder. Babiâli (yani Osmanlı hükümeti) tekrar ediyor: bunları dinlemeyi kıyamete kadar reddedecektir!"

Yunanlıları iyi tanıyan Reisülküttap, kurulmak istenen Yunan devletinin yayılmacı bir politika izleyeceğin, büyük devletlerin de Yunanistan'a arka çıkacağını düşünür. Osmanlı hükümetinin asıl kaygısı budur. Pertev Efendi Elçilere, "**kurulacak Yunanistan'ın genişlemesinin nasıl önleneceğini**" sorar. Stratford Canning, "*Yunanistan'ın, yalnız 'Klasik Yunanistan' sınırları içinde kalacağını*", şayet genişlemeye kalkışırsa, bunun önleneceğini söyler. (Oysa önlemek şöyle dursun, destekleyeceklerdi.).

27 Kasım 1827: Fransız ve Rus Büyükelçileri bu defa hep birlikte, toplu halde, Babiâli'ye gelirler ve kurulacak Yunan devletinin "**Klasik Yunan**" topraklarının ötesine taşmayacağına dair Osmanlı Hükümetine güvence verirler. Büyükelçiler "Klasik Yunanistan" derken, antik çağların **Atina** ve **İsparta** topraklarını kastetiklerini de belirtirler. İngiliz Büyükelçisi **Canning**, "Klasik Yunanistan" denince, **Mora** ve **Attika**'yı anladığını açıklar. Yani aşağı yukarı Arto-Volo hattının güneyi, en fazla 40-45 bin kilometre karelik bir toprak.

20 Aralık 1827: Düvel-i Muazzama Elçilerinin verdikleri güvencelere rağmen, Osmanlı Hükümeti kaygılıdır; bir bildiri yayınlar ve yaratılmak istenen Yunanistan'dan nasıl kuşkulandığını şöyle dile getirir:

*"Gün gibi apaçıktır ki, bu bağımsızlık (Yunan bağımsızlığı) sonucunda kâfirler, Rumların yaşadıkları bütün Rumeli ve Anadolu eyaletlerini ele geçirecekler,...camilerimizi ve mescitlerimizi kiliseye çevirecekler, buralarda çanlar çalacaklar ve Müslümanları yavaş yavaş yer yüzünden yok edecekler... Rumlar bir iki yıl içinde cömert Müslüman milletini boyunduruk altına alacak ve günün birinde boğazımıza sarılacaklardır."*²

1 Cemaziyülahır 1243 (20 Aralık 1827) tarihli bir Hatt-ı Şerif ile bütün eyaletlere ve âyanlara gönderilmiş olan bu bildirideki endişeler, bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için de aynen yaşanmaktadır: Reisülküttap Pertev Efendi sanki mezar ötesinden seslenmektedir: "*Rumlar, Müslüman-*

¹ **Papers relative to the Affairs of Greece. Protocols of Conferences held at Constantinople**, London: 1830, p.25, No. 7/A

² "Traduction d'une Proclamation émanée par Khat-Chérif, le 1er Djémaziul-akhir 1243 (20 Décembre 1827)...", **Papers relative to the Affairs of Greece...**, pp. 39-41, No. 7/D.

ları yavaş yavaş yok edecekler"; 176 yıl sonra KKTC Cumhurbaşkanı **Rauf Denktaş** kaygıyla uyarıyor: "*Annan Planı'na imza atarsam, 5-10 yıl içinde Kıbrıs Türk'ü bitecek!*"

O günlerde Osmanlı Hükümetinin gerçek kaygısı şu tek cümlede düğümleniyordu, denilebilir:

"Yunanistan bir gün boğazımıza sarılacak!"

Bu sözler, Yunan saldırganlarının Türk ulusunu Sakarya nehri kıyısında, Ankara önlerinde boğazlamaya kalkışmalarından aşağı yukarı yüz yıl önce söylenmişti ve bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için de geçerlidir. Düvel-i Muazzama'nın verdikleri güvenceler ne oldu? Hani Yunanistan "Klasik Yunanistan" sınırları dışına taşmayacaktı? Attika, Mora nere, Kuzey Kıbrıs nere? Biraz durup düşünmek gerekmez mi?

Megali İdea Politikası ve Enosis'ler Zinciri

Osmanlı devleti, Yunan sorunu yüzünden Rusya ile savaşı göze aldı. 1828'de Tuna'yı geçen Rus kuvvetleri Edirne'ye doğru ilerledi ve Babiâli yenilgiyi kabul etti. Sonrasına hızla bir göz atalım:

14 Eylül 1829: Edirne'de Osmanlı-Rus Barış antlaşması imzalandı ve bu antlaşmayla Osmanlı Hükümeti, bağımsız bir Yunan devleti kurulmasını kabul etti. (Madde 10).

24 Nisan 1830: Londra Protokolü'yle, Mora ve çevresinde 47.516 km²'lik yüzölçümüyle Yunanistan kuruldu.

8 Nisan 1865: Osmanlı ile İngiltere arasında İstanbul Antlaşmasıyla, Adriyatik'teki 7 Ada Yunanistan'a verildi. Yunanistan'ın yüzölçümü yüzde 5.6 arttı, 50.211 km² oldu.

2 Temmuz 1881: İstanbul Antlaşması'yla, Teselya ve Epir'in Narda bölümü Yunanistan'a verildi. Yunanistan'ın Yüzölçümü yüzde 33.9 arttı, 67.272 km² oldu.

30 Mayıs 1913: Londra Barış Antlaşması'yla, Selânik, Güney Makedonya'nın bir bölümü ve Girit Yunanistan'a verildi ve Yunanistan toprakları neredeyse yarı yarıya, tam yüzde 44.6 arttı, 97.223 km² oldu. Bitmedi.

10 Ağustos 1913: Bükreş Antlaşması'yla Drama, Kavala ve çevresi Yunanistan'a verildi. Yunanistan'ın yüzölçümü yüzde 5.6 arttı, 102.730 km² oldu.

13 Şubat 1914: Londra Büyükelçiler Konferansı'yla, Semadirek, Limni, Midilli, Sisam vs gibi kuzey Ege adaları Yunanistan'a verildi. (Gökçeada, Bozcaada, Menteşe Adaları, Rodos ve Meis hariç). Yunanistan toprakları yüzde 5.4 artarak 108.311 km² oldu.

27 Kasım 1919: Neuilly Antlaşması'yla, Batı Trakya Bulgaristan'dan alınıp Yunanistan'a verildi. Yunanistan toprakları Yüzde 19.9 arttı, 129.880 km² oldu...

Demek ki Yunanistan, yalnız 1912-1919 yılları arasında, yedi yıllık bir dönemde topraklarını iki kat arttırmış, 67.2772 km²'den 129.880 km²'ye çıkarmıştır!³

Yer yüzünde bu kadar kısa zamanda topraklarını yüzde yüz genişletmiş bir tek devlet vardır, o da Yunanistan'dır. Aç gözlü Yunanistan, yedi yılda yüzde yüz genişlemiş olmakla da yetinmedi ve 15 Mayıs 1919'da İzmir'e ayak bastı. Orada da durmadı, ta Anadolu ortalarına kadar yürüdü...

11 Haziran 1921: Yunan Kralı **Konstantin**, "*Lemnos*" adlı savaş gemisiyle Atina'dan İzmir'e yollandı. Kral, Yunanistan'dan ayrılmadan önce Atina Katedrali'nde resmi bir âyin yapıldı. Kilise'den çıkarken Kral, "**Konstantinopolis'e!, Konstantinopolis'e!**" (**İstanbul'a!, İstanbul'a!**) naralarıyla alkışlanıp uğurlandı. Alkış tutanlar, sokaktaki halk değil, devlet protokolünde yer alan ve kilisedeki o tarihi törene katılmış olan yüksek devlet erkânıydı. Yunan basını tarihî ve ilahî rastlantılara dikkat çekiyordu: Anadolu'ya sefere çıkan Kral Konstantin, Bizans'ın son imparatoru Konstantin Paleologos'un adını taşıyordu. 'Gün gelecek, bir başka Konstantin çıkacak ve Türklerin eline "düşmüş" olan İstanbul'u geri alacak' yolundaki efsanevi inanç, Helen kuşakları arasında yüzyıllarca yaşayıp bugünlere gelmemiş miydi? Kuşaktan kuşağa yaşatılan bu "**büyük emel**" (**Megali idea**), şimdi gerçekleşmek üzereydi. İşte bir başka Konstantin gelmiş, tarihî sefere çıkıyordu. "İstanbul'a", İstanbul'a!" naralarıyla alkışlanıp uğurlanan Kral Konstantin, Atina'dan ayrılmadan önce bir de tarihî bildiri yayımladı. Helen milletine ve dolayısıyla dünyaya seslenerek dedi ki:

"Helenizmin yüzyıllardır savaştığı o yerlerdeki (Anadolu'daki) ordumun başına geçmek üzere yola çıkıyorum. Büyük misyonunu gerçekleştirmek üzere coşkunca ilerleyen bu Soy'un (Helen ırkının) savaşları, Tanrı yardımıyla parlak zaferlerle sonuçlanacaktır. Büyük dedelerimizin üstünlüğü gi-

³ Bu satırlar Mustafa Balbay'dan aktarıldı: Bkz. Mustafa Balbay, "B-alık Belleği", **Cumhuriyet**, 17.01.2003

bi, bizim üstünlüğümüz de, oralarda en yüce Hürriyet, Eşitlik ve Adalet ülkülerinin gerçekleştirilmesini sağlayacaktır. Ordularımızın önderi Soyumuzun geçmiştir. Bu parlak uygarlık geçmişi, bize, vahametini müdrük olduğumuz görevler yüklemektedir. Bu görevleri yerine getirecek güçte olduğumuzu ilana hakkımız vardır..."⁴

Kral Konstan'in bu bildirisini ile, bugünkü Yunan Başbakanı **Kostas Simitis**'in konuşmalarını ve mesajlarını lütfen karşılaştırınız. Özellikle Simitis'in AB Kopenhag Zirvesi ardından "**Hellenizmde önemli bir ivme kazandık**" diyerek yaptığı konuşmasını, 2003 Yeni Yıl mesajını ve yine Simitis'in 18 Nisan 2003 günü Lefkoşa'da yaptığı ve "**ENOSİS'i başardık!**" dediği konuşmasını Kral Konstantin'in sözleriyle karşılaştırınız. O zaman Yunansitan'ın dün olduğu gibi bugün de malum yayılma politikasını aynen sürdürdüğü, Helenizm konusunda Yunan devlet politikasında şaşmaz bir süreklilik olduğu daha net görülecektir.

Devam edelim.

12 Haziran 1921: Yunan Kralı Konstantin, "**Zita Konstantin**" naraları içinde İzmir rıhtımına indi. Oradaki karşılama, Atina'daki uğurlamadan daha parlak, daha mistikçe oldu. "**Kral, İzmir halkı ve Ordu tarafından kutsallaştırılıp Tanrılaştırıldı**". Kral, İzmir'e iner inmez Yunan ordusuna savaş çağrısında bulundu:

"Askerler!.. Şampiyonluğunu yaptığınız asil ülküleri unutmuş değilsiniz. Bu kutsal topraklar üzerinde, dünyanın hayran olageldiği eşsiz uygarlığı işte tam bu noktada yaratmış olan Helenizm Ülküsü için çarpışıyorsunuz...Askerler! ...Büyük ve ölmez misyona kendinizi adanmış olunuz. İleri! Kralınız sizinle beraberdir. Sizi, Vatanın emrettiği yere götürmektedir. Haklı savaşımızı Tanrı takdis etsin!"⁵

21 Haziran 1921: Yunan Hükümeti, İtilâf devletlerine, yani İngiltere, Fransa ve İtalya'ya bir nota verdi ve Anadolu'da askeri harekâta devam edeceğini bildiri. Notada şöyle dedi:

"Yunanistan, Helenizmin yüzyıllık emellerini ve SËvres Antlaşması'nın kendisine tanıdığı hakları savunurken aynı zamanda Doğu Akdeniz havzasında ve Boğazlarda uygar dünyanın çıkarlarını da savunduğu kanısında-

⁴ F.O. 371/6519/E.7185: İngiltere'nin Atina Elçisi Granville'den Lord Curzon'a yazı. Atina, 13.06.1921, No. 253;

⁵ F.O. 371/6519/E. 7186: Granville'den Curzon'a yazı. Atina, 15.06.1921, No. 259

dır. Bu çifte misyonun önemini kavramış olan Yunanistan, maddi ve manevi güçlerini son haddine kadar toplamış ve Müttefiklerin ortak kararını (Türk-lere) empoze edebilecek duruma gelmiştir..."⁶

Yunanistan'ın emeli gerçekten büyüktü. Anadolu'dan başka Doğu Akdeniz havzasını ve Boğazları da kapsıyordu. Evet, Yunanistan ta ilk kurulduğu günlerden beri büyük yayılma politikası gütmüş, çevresindeki bütün topraklara, denizlere, adalara göz dikmişti. Sonunda Osmanlı Devleti'nin Cezayir-i Bahr-i Sefid (Akdeniz Adaları) Eyaletini de tümüyle yutmuştur. Yutmadığı yalnız Kıbrıs adasının kuzey parçası kalmıştır ki bugün sırada orası vardır.

Eski Osmanlı toprakları üzerinde kurulan öteki ulusal devletlerin hiçbirinde Yunanlılarınki kadar aşırı, sürekli ve inatçı bir yayılma emeli görülmemiştir. Yunanistan, ulusal devletler çağında İmparatorluk olmaya ciddiyetle özenmiş ve bu büyük yayılma emelini devlet politikası yapmış bir ülkedir. Büyük Helenizm emelini Yunan kuşaklarına aşılamaı da başarmıştır. Yunanistan'ın bu yayılma politikasına genel olarak *Megali İdea* (Büyük fikir=Büyük emel) deniyor. Amerika'da oturan Yunanlı profesör **Harry J. Psomiades**, bu konuda şunları yazıyor:

"Gerçekten, hemen hemen yüzyıl boyunca Yunan halkı *Megali İdea*'ya, yani bütün Helenlerin bağımsızlığı ve birleştirilmesi dış politikasına hararetle bağlı kaldı. Ta başından beri genç Krallık (Yunanistan) bu emeli gerçekleştirmek uğruna yoğun bir diplomatik çalışmaya girişti. Yunanistan Dışişleri Bakanlığı, Osmanlı İmparatorluğu'ndan kurtarılacak eyaletlere göre dairelere ayrılmıştı: Makedonya, Teselya, Epir, Girit Daireleri gibi."⁷ Ve tabii Kıbrıs Dairesi.

Kral Konstantin, Karşısında Mustafa Kemal'i Bulmuştu...

Kral Konstantin, 1921 yazında Ankara'ya doğru yürüdü; hatta, Sakarya Savaşı arifesinde İngiliz ataşemiliteri albay **Nairne**'e Ankara'da randevu verdi. "5 Eylül 1921'de Ankara'da görüşelim" dedi.⁸

⁶ Aslı Fransızca olan Yunan notasının tam metni için bkz.: **F.O. 406/47**, p.2-3, No. 2/1

⁷ Harry J. Psomiades, **The Eastern Question**, Thessaloniki: 1968, p. 18; *Megali İdea* veya Helen emperyalizmi hakkında ayrıntılı bilgiler için bkz: Bilâl N. Şimşir, **Ege Sorunu /Aegean Question**, Cilt I-II, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara: 1976-1982;

⁸ Bilâl N. Şimşir, **İngiliz Belgeleriyle Sakarya'dan İzmir'e**, 2. Basım, Bilgi Yayınevi, Ankara: 1989, s. 158

Fakat Kral Konstantin, karşısında **Mustafa Kemal**'i buldu, Ankara'ya varamadan gerisin geriye döndü. Sonrası malum.

Yunanistan'ın hesapları Anadolu'da altüst oldu. Yüz yıldır engellenememiş olan Yunan yayılcılığı veya *Megali İdea* ilk defa Sakarya'da durduruldu, Dumlupınar'da bozguna uğratıldı. Lozan'da, uzun ve çetin bir diplomatik mücadele sonunda, Türkiye ile Yunanistan arasında bir denge kuruldu. Yunan yayılma politikası, *Megali İdea* artık tarihte kaldı, zannedildi. Bu varsayım yanlış çıktı.

Atatürk sağ kaldıkça Türk-Yunan barış dengesi ayakta kaldı, *Megali İdea*'dan pek ses seda çıkmadı. Fakat Atatürk ölünce ve İkinci Dünya Savaşı çıkınca, *Megali İdea* tekrar dirildi. Yunanistan bu defa ilk hedef olarak Oniki Ada'ya, Menteşe adalarına göz dikti.

10 Şubat 1947: Paris Barış Antlaşmasıyla Menteşe Adaları, Rodos ve Meis Yunanistan'a verildi. Yunanistan toprakları yüzde 2 artışla, 132.562 km² oldu.

Antlaşma gereğince bu adalar silahsızlandırılmış olacaktı. Yunanistan, antlaşmanın açık hükmüne rağmen adaları silahlandırdı ve Türkiye'ye burada tehdit oluşturmaya başladı. Sınırlarımıza yakın olan Kuzey Ege'de Limni, Midilli, Sisam ve saireyi daha önce ele geçirmiş ve böylece Türkiye'yi batıdan kuşatmış olan Yunanistan, 1947 yılında Menteşe adalarını, Rodos'u, Meis'i topraklarına katmakla güneyden de Anadolu'yu kuşatmış oldu. Yunanistan, AB'nin desteğiyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni de ele geçirirse, Genelkurmay Başkan Orgeneral Hilmi Özkök'ün de belirttiği gibi, Türkiye'nin kuşatılması ve Anadolu'ya hapsedilmesi tamamlanmış olacaktır.

Yunanistan, Lozan Antlaşması'ndan sonra çeyrek yüzyıl kadar yeni toprak kazanmadan durdu ve Türk-Yunan dengesine iyi kötü sadık kaldı. Ondan sonra yeniden yayılcı politikaya devam etti. Oniki Ada'yı, Rodos'u ele geçirdi ve Lozan dengesini bozdu. Fakat orada da durmadı. Hemem arkasından Kıbrıs'ın ENOSİS'i için çalışmaya başladı.

"ENOSİS" kelimesi, Yunanca "İLHAK" demekmiş. "*Yunanistan dışındaki Helenlerin bağımsızlığı ve anavatan Yunanistan ile birleştirilmesi*" olarak tanımlanır. Helen yayılcılığı, Megali İdea ile eş anlamlı olarak da kullanılır. Almanya, 1938 yılında, Almanlarla aynı dili konuşan Avusturya'yı ilhak edince buna Almanca "ilhak" anlamına ANSCHLUSS denmişti ve bu, literatüre böyle geçmişti.

ANSCHLUSS veya Avusturya'nın Almanya'ya katılması, **Adolf Hitler**'in başına yıkıldı. Fakat Yunanistan'ın ENOSİS politikasına Türkiye'den başka direnen olmadı. Yunanistan, aslında bir dizi ENOSİS ile bugünkü yüzölçümüne ulaşmış ve 1830'da kurulduktan sonra sırasıyla şu ENOSİS'leri gerçekleştirmiştir:

Yedi Ada'nın ENOSİS'i (1865), 2. Teselya'nın ENOSİS'i (1881), 3. Epir'in ENOSİS'i (1881), 4. Güney Makedonya'nın ENOSİS'i (1913), 5. Atatürk'ün doğum yeri Selânik'in ENOSİS'i (1913), 6. Girit adasının ENOSİS'i (1913), 7. Drama'nın ENOSİS'i, 8. Semadirek, Limni, Midilli, Sakız ve diğer Kuzey Ege Adalarının ENOSİS'i (1914), 9. Batı Trakya'nın ENOSİS'i (1919), 10. Menteşe Adaları'nın ve Rodos'un ENOSİS'i (1947)...

Demek ki Yunanistan'ın Yeni ve Yakın Çağ tarihi, bir bakıma, ENOSİS'ler tarihidir. Yunanistan, ENOSİS'ler sayesinde, 117 yılda (1830-1947) topraklarını yaklaşık üç kat genişletmiş, 47 bin küsur km² den 132 bin 562 km² ye çıkarmıştır. Bu, müthiş bir büyümedir; oran olarak, Türkiye'nin 1.5 milyon kilometre kare genişliğinde yeni topraklar kazanması gibi müthiş bir şeydir.

Bu gidişle Yunanistan yüzyıl sonra acaba ne kadar genişleyecek; nerele-ri yutacak ya da hangi denizleri, hangi toprakları yutmaya kalkışacaktır?! Komşuları zararına böylesine genişleyen Yunanistan'a dünya nedense pek ses çıkarmamakta, tersine, bu genişlemeyi adeta sempatiyle karşılamakta, hatta İngiltere gibi bazı ülkeler açgözlü Helen yayılmacılığını göz göre göre desteklemektedir!

Türk insanı bunları görmeli ve akıldan çıkarmamak için bir yerlere yazmalıdır!

Ve Şimdi Sırada Kıbrıs'ın Enosis'i Var

Ve şimdi sırada KIBRIS'ın ENOSİS'i var. Yalnız Güney Kıbrıs'ın değil, bütün Kıbrıs'ın ENOSİS'i söz konusudur. Yunanistan, elli yıldır Kıbrıs'ı yutmak için uğraşmaktadır. Türkiye ve Kıbrıs Türkleri, elli yıldır ENOSİS'e karşı direnmekte, bütün dış baskılara göğüs germektedir. Bizim kuşağın ömrü de Kıbrıs davamızı savunmak ve ENOSİS'i önlemeye çalışmakla geçti.

Bizler elli yıl önce üniversiteye girdik. Mülkiye'deki öğrencilik yıllarımızdan başlayıp diplomasiden emekli oluncaya kadar, içte ve dışta, ENO-

SİS'e karşı direnmeye, Kıbrıs davamızı savunmaya çalıştık, gücümüzün yettiği kadar. Öğrenciyken "ENOSİS'e hayır" mitinglerine, yürüyüşlerine katıldık; "Ya taksim, ya ölüm" diye haykırdık, rahmetli **Dr. Fazıl Küçük**'ü Mülkiye'ye çağırıp can kulağıyla dinledik, büyük lider **Rauf Denktaş**'a kulak verdik. Kıbrıs'ı okuduk, Kıbrıs'ı tartıştık, gençliğimizle birlikte Kıbrıs'ı yaşadık.

Öğrencilik yıllarımız gibi meslek yaşamımız da Kıbrıs'la geçti. Bizim kuşaktan bütün Türk diplomatları hangi ülkede, hangi dairede olursa olsunlar, Kıbrıs'la ilgili girişimlerde bulunmuş, çalışmalara katılmışlardır. Kıbrıs'ı mutlaka yutmak isteyen Yunanistan'a karşı yarım yüzyıldan beri savaş verilmektedir; bizler de bu savaşın içinde olduk ve karınca kararınca görev aldık.

Her 20-25 yılda bir, hatta bazen 3-5 yılda bir yeni topraklar kazanmayı ulusal alışkanlık ve bir **Helen geleneği** haline getirmiş olan Yunanistan, Kıbrıs'ı da bir an önce topraklarına katabilmek için sabırsızlanarak üstüste ataklar yapmış ve en az iki defa, 1963'te ve 1974'te, ENOSİS'i gerçekleştirmeye pek yaklaşmıştı. Yunanistan, her defasında Türkiye Cumhuriyeti tarafından önlenmiştir. Kahrolmuş, fakat ENOSİS emelinden hiç vazgeçmemiştir. Doğrusu Yunanistan, bir toprak parçasını daha yutmak, bir ENOSİS daha gerçekleştirmek için geçmişte hiç bu kadar uzun zaman beklememişti!

1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında, maiyette Başkonsolos olarak Londra'da görevliydim. İkinci harekâttan hemen sonra BBC Televizyonu bir açık oturum düzenledi ve bir Yunanlıyı da konuşturdu. Programı yöneten İngiliz, Yunanlıya, "*Sizin ENOSİS emeliniz artık suya düştü, ne dersiniz?*" diye kışkırtıcı bir soru yöneltti. Yunanlının cevabı çarpıcıydı:

"Ne münasebet, dedi, bunlar konjonktürel gelişmelerdir; bir Helen, 1000 yıl dahi geçse ENOSİS'ten vazgeçmez. Kıbrıs adası er veya geç anavatan Yunanistan'la birleşecektir" dedi.

Duygusal gibi görülebilecek bu sözleri, o günlerde sürgünden dönen Yunanistan'ın eski başbakanı ağırbaşlı **Karamanlis** tamamladı; o da Atina'ya iner inmez, "**Bundan sonra diplomatik yolla savaşacağız ve HEDEFİMİZİ mutlaka gerçekleştireceğiz**" dedi. Hedef, yine aynı hedef, yani ENOSİS idi. Yunanistan, savaş meydanında kazanamadığını, masa başında kazanacaktı. Hep öyle olmamış mıydı zaten? Nasıl olsa arkasında Batı vardı, özellikle İngiltere.

Yunanistan'ın kurulmasında ve genişlemesinde İngiltere'nin birinci de-

recede rolü olmuştur. Yunan toprak kazanımlarının hepsinin arkasında İngiltere vardır. Her ENOSİS'te Büyük Britanya'nın açık veya kapalı imzası, damgası görülür. Kurulduğu günden beri Yunanistan periyodik olarak genişlemiştir. Evet her 20-25 yılda bir, hatta bazen her 3-5 yılda bir yeni topraklar kazanmak veya bir ENOSİS daha gerçekleştirmek bir **Helen Geleneği**, bir **Yunan Geleneği**'dir. Londra açısından ise, Yunanistan'a periyodik olarak yeni yeni ENOSİS'ler sunmak bir **British Tradition** (İngiliz Ananesi) dir ve unutmamak lâzımdır ki İngilizler, ananelerine çok bağlı insanlardır!

Bir Haçlı Düsturu: "Hilâl'den Çıkan Toprak Hilâl'e Dönmez!"

Yine o günlerde, yani 1974 yazında, İngiliz Dışişleri Bakanı **James Callaghan**'ın televizyona çıkıp Türkiye'ye kin kusması hiç aklımdan çıkmadı.

Nikos Sampson, Atina'daki sabırsız askeri cuntanın talimatıyla, ENOSİS'i hemen gerçekleştirmek için, 15 Temmuz 1974'te Kıbrıs'ta darbe yapmıştı. Bunun üzerine Başbakan **Bülent Ecevit** alelacele Londra'ya gelmiş, darbecileri önlemek ve Kıbrıs'ı kurtarmak için birlikte askeri harekâta bulunmayı, garantör ülke olan İngiltere'ye resmen teklif etmişti. İngiltere teklifi kabul etmemiş, fakat Türkiye'nin tek başına adaya çıkmasına da pek ses çıkarmamıştı; hatta darbeci Sampson'u devireceği için Türk çıkartmasından sessizce hoşnut bile kalmıştı. Anlaşılan İngiltere, Kıbrıs'ta darbecileri devirip **Makarios**'u tekrar iktidara getirdikten sonra Türkiye'nin Ada'dan çekilmesi gerektiğini düşünmüş ve çekilmesini beklemişti. Bunu sağlamak için Nepal'li savaştı Gurka askerlerini de Kıbrıs'a getirmiş ve gerektiğinde bunları Türk askerinin karşısına çıkarmayı planlamıştı.

Fakat bu gösteriler Türkiye'yi caydırmamıştı. Türk askeri Gurkalara falan aldırılmayıp ikinci harekâta girişince ve Magosa'ya doğru yürümeye başlayınca, İngiltere'nin tutumu birdenbire değişti ve pek sertleşti. İngiliz Hükümeti, Türk askerinin Kıbrıs'tan hemen çekilmeyeceğini, uzun zaman orada kalacağını anlamış ve pek sinirlenmişti. Mr. Callaghan, dişlerini ve yumruklarını sıkarak sıkı Türkiye'ye söylemediğini bırakmıyordu. İngilizlerin bütün eski düşmanlıkları depreşmişti ve şimdi dışa vuruyordu. Namı Türk düşmanı eski İngiliz başbakanı **William Gladstone** sanki mezarından çıkıp televizyon karşısına geçmiş de gümbür gümbür konuşuyordu: "*Kıbrıs şimdi Türk askerinin tutsağıydı, ama yarın Türk askeri adanın tutsağı olacaktı*". İngiltere, bu yaptıklarını Türkiye'nin yanına bırakmayacak, bunların hesabını soracaktı. Kıbrıs adası, Türk askerine zindan edilecekti...

Callaghan neden bu kadar kızgındı? Bir parantezle açıklamaya çalışalım: Türk düşmanlığının bayraktarlığını yapan Gladstone, "*Türkler Asya'dan gelmiş, Asya'ya atılmalıdır*" diyor, Osmanlı'nın Rumeli topraklarının Balkan uluslarına ve öncelikle Yunana bırakılmasını istiyordu. O zamanlar bir de haçlı düsturu ortaya atılmış ve uygulanmaya konmuştu. "**Hilâlden çıkan toprak bir daha hilâle dönmez**" diye formüle edilen bu düstur sanki bir tabii hukuk kuralıymış gibi Osmanlı devletine empoze ediliyordu. Bunu, yanında asistanlık yapmaktan şeref duyduğum ve kendisinden çok feyz aldığım diplomasi tarihi hocam Kıbrıs asıllı rahmetli Prof. Dr. **Ahmet Şükrü Esmer**'den öğrenmiştik. İngiliz patentli bu haçlı düsturu aslında Yunan ENOSİS'lerini güvenceye almak, konsolide etmek amacıyla kulanılmaktaydı. Bu sayede Yunanistan, Türklerle bir savaşta yenilse bile toprak kaybetmeden çıkıyordu. Hatta bazen mağlup iken kazançlı bile çıkabiliyordu. Çünkü Yunanistan yenilince hemen İngiltere devreye giriyor, bazen yanına diğer büyük devletleri de alan İngiltere Yunanistan'a kanat geriyordu.

1897 Teselya Savaşı'nda Yunanistan bozguna uğramış ve Türk ordusu Atina'ya dahi girebilecek durumda iken, İngiltere'nin araya girmesiyle barış masasına oturulmuş ve mağlup Yunanistan bir karış bile toprak kaybetmeden barış antlaşmasını imzalamıştı. Tersine, o tarihte bir Osmanlı toprağı olan Girit adasına Yunan Kralının oğlunun vali olarak atanması Babîâli'ye empoze edilmişti. Oysa askeri bakımdan Osmanlı Hükümeti, 1881'de kaybettiği Teselya'yı Yunanistan'dan geri alabilecek güçteydi, ama alamadı. Teselya'nın ENOSİS'i kurtuldu ve pekiştirildi. Çünkü Müslümanların elinden çıkmış olan topraklar tekrar Müslümanlara geri verilemezdi!

Aynı şekilde 1922 yılında da Yunan orduları Anadolu'da bozguna uğratıldıkları halde Yunanistan bir karış toprak kaybetmemişti. Türkiye, askeri bakımdan, Balkan savaşında Yunanistan'a terketmek zorunda kaldığı yerleri geri alabilecek güçteydi; ama karşısında yine İngiltere'yi ve aynı mahûd düstûru buldu: "**Müslümandan çıkan toprak bir daha Müslümana dönmez!**" Gerçekten 1865'ten beri Yunanistan'a terk edilen toprakların, yani ENOSİS'lerin hiçbiri geri dönmemiştir. Yunan'a giden, ebediyen gitmiştir.

Burada parantezi kapatıp sadede dönelim: 1974 Ağustos'unda Türk askeri Magosa'ya doğru yürürken ve Kıbrıs adasını fiilen ikiye taksim ederken, İngiltere Dışişleri Bakanı **Calaghan**'ın Türkiye'ye ateş püskürmesi, adeta kıyameti koparması, açıkça ifade ve itiraf edemediği işte bu haçlı düsturu yüzündendir: "**Hilâlden çıkan toprak bir daha hilâle dönmez**"

veya daha açık ifadeyle: **Türklerden alınan bir toprak, tekrar Türklere geri verilemez!** Bir topraktan çıkarılan Türkler de bir daha o toprağa dönemezler!

Kıbrıs adası Türklerin elinden çıkmış mıydı? Evet, çıkmıştı. Ne zaman, nasıl çıkmıştı? 1923 yılında, Lozan antlaşmasıyla. Demek ki Kıbrıs adası "**Hilâl'den çıkan toprak...**" tarifine uyuyordu. Öyleyse bu toprak Türklere geri dönemezdi, Türkler de bu toprağa dönemezlerdi! Açıkça söylenemese de Callaghan işte böyle düşünüyordu, denilebilir. Böyle düşündüğü içindir ki İngiltere, ta başından beri Kıbrıs'ta Türkiye'ye ve KKTC'ye karşı şiddetle cephe almış, ABD'yi de yanına katıp KKTC'nin tanınmasını engellemiş, KKTC'ye acımasız bir ambargo uygulatmış, **Karen Fogg** gibileri eliyle kuzey Kıbrıs'ta çirkin bir psikolojik harekât yürütmüş, paralı ajanlar peydahlamış, Rauf Denktaş'a karşı darbe tertibine kadar gitmiştir. Kısacası, İngiltere, Türk tarafına kök söktürmektedir.

Peki 1960 antlaşmaları, Türkiye'nin garantörlük hakkı, Kıbrıs Türkleri'nin hakkı, hukuku ne olacak? İngiltere'nin gözünde bu pozitif hukuk, devletler hukuku kuralları sanki arka plandadır, hatta geçersizdir! Asıl önemli olan ise "**Hilâlden çıkan toprak...**" düsturudur. Peki kim koymuş bu düsturu? İngiltere (veya Batı); pekiy ortaya atılırken bu düstur veya kural Türkiye ile görüşülmüş, müzakere edilmiş midir? Hayır. Bu düsturun altında Türkiye'nin imzası var mıdır? Yoktur. Öyleyse Türkiye bu düstura neden boyun eğecekmiş? Bu düstur tartışılmaz; bu bir dogma gibi, kutsal İncil gibidir...

Böyle olunca, Kıbrıs davasında Türk tarafının işi gerçekten çok zordur, tahmin edilemeyecek kadar zordur. Kıbrıs, son derece çetin bir davadır. Bunun böyle bilinmesi ve tekrar tekrar vurgulanması lâzımdır.

Yunanistan, dün İngiltere'ye dayanıyordu, bugün İngiltere ile birlikte bütün Avrupa Birliği'ni de arkasına almış, ENOSİS'i gerçekleştirmek için hamle üstüne hamle yapmaktadır. Bu bakımdan Türk tarafının karşı karşıya bulunduğu zorluk daha da artmıştır.

Bugün Kale İçerden de Zaptedilmek İsteniyor

Ayrıca, bugün eski tabloda iki yenilik göze çarpıyor: Birincisi: şimdi **kale içerden de kısmen zaptedilmiş** görünmektedir ki eskiden böyle bir şey yoktu. Türk tarafı eskiden yalnız **karşıdakiler** ile boğuşuyordu, şimdi ise **içimizdekiler** ile de boğuşmak zorundadır.

Tabloda..i **ikinci yenilik** ise şudur: Bugün Türkiye’de değişik bir tutum sergileyen **Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) iktidarı** vardır.

"Kalenin içerden zaptedilmesi" konusuna biraz eğilelim.

İçimizde, gerçekten Yunanistan’la işbirliği yapanlar, Yunan emellerini destekleyenler var. ‘**Kıbrıs’ı ver de kurtul**’ diyen çarpık bir Türk medyası yaratılmış ve beslenmiş; adına "*Mütareke basını*" diyorlar.

Kurtuluş Savaşı’nda işgalci düşmanla işbirliği yapmış ve Mustafa Kemal’e sürekli saldırmış olan Ali Kemal’leri taklit eden seviyesiz kaleşörler köşe başlarını tutmuş; yarı cahil ve çığırtkan televizyon programcılarını tozu dumana katıyor. Kimi sivil toplum kuruluşlarında yuvalanmış kelli felli filhelenler ekran önüne açık oturum masalarını kurmuş yalan yanlış ahkâm kesiyorlar! Devletini teslim etmeyen KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş’a amansızca saldırıyorlar; güçleri yetse onu bir kaşık suda boğacaklar. Nerede görülmüş: Bir Cumhurbaşkanı korumaya and içtiği Devletini teslim mi edermiş?! Bunu düşünen kim? Mütareke basını, zihinleri bulandırıyor, sapla saman: karıştırıyor, Cumhuriyet Türkiye’si’ni sanki Harb-i Umumi mağlubu Osmanlı ülkesiymiş gibi, hep taviz vermek zorundaymış gibi gösteriyor. Kurtuluş Savaşı’ndaki kötülükleri, hıyanetleri yüzünden umumi aftan yararlanamayıp yurt dışına sürülmüş 150’liklerin arasında 13 gazeteci vardı; bugün listeye girecek kim bilir kaç 150’lik gazeteci, kaç sivil toplum mensubu çıkar?

Yazılı ve görsel basın yoluyla Türkiye’ye ve KKTC’ye karşı sistematik bir psikolojik harekât yürütülmüş ve yürütülmektedir. KKTC Cumhurbaşkanı **Rauf Denktaş**, çok haklı olarak yakınıyor:

*"Annan planını halkımıza kabul ettirmek için tevessül edilmiş olan çirkin ve anarşiye kapıyı açan paralı parasız oyunlar maalesef anavatanın basını tarafından da teşvik edilmektedir..."*⁹

Bir Cumhurbaşkanı bundan daha açık konuşabilir mi?

Denktaş, 31 Ağustos 2003 günü *Halk’a ve Olaylara Tercüman* gazetesine verdiği bir demeçte, bir soru üzerine şunları söyledi:

"Ben İstiklâl Savaşı matbuatını, Atatürk’ün Nutku’nu defalarca okumuş bir insan olarak hiçbir devrede korkmadım. Ama bu AB havucu ortaya çı-

⁹ KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş’tan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’a, 14 Nisan 2003 tarihli mektup, "Göreve çağrı mektubu", *Cumhuriyet*, 05.05.2003.

kalı, Annan Planı diye bu aldatmaca plana ve Türk basınına, medyasına baktıkça ödümler kopuyor" dedi.

Denktaş'ın bu sözleri bize **Nazım Hikmet**'in Mütareke basını için yazmış olduğu aşağıdaki dizeleri anımsatıyor, sanki bugünler için yazılmış (Ali Kemal yerine bugünkü malûm kalemlerin ve televizyoncuların isimlerini koyarak okuyabilirsiniz):

- *Kim bu Ali Kemal?*

- *Gazete muharriri,*

İngilizlerden para alır,

Adamıydı Halifenin,

Gözlüklü,

Şişman.

Kan damları kaleminden

fakat murdar

fakat pis bir kan.

Gün olur daha derin

Daha geniş yara açar

Kalemin düşmanlığı

Mavzerin düşmanlığından.

Nereden çıktı bu çarpık basın? Yabancıya hizmet eden bu sivil toplum örgütleri nereden çıktı? Nasıl tezgâhlandı bu psikolojik harekât? Bunlar kısmen, AB'nin Türkiye eski temsilcisi Bayan **Karen Fogg**'un başının altından çıkmış.¹⁰ Bugünkü basımımız 1918-1922 yıllarda görülen ve *Mütareke basını* denen o çirkin ve hain basını andırıyor.

Mütareke Tarihini de Biraz Hatırlayalım

- Durumun daha iyi kavranabilmesi için burada da bir parantez açalım:

Bayan Fogg'un öncüsü ve piri **Andrew Ryan** idi. Bu adam, 1899-1914 yıllarında İstanbul'da İngiliz Büyükelçiliği'nde "tercüman" olarak görev yapmış, Birinci Dünya Savaşı'nda Türkiye'den ayrılmış, Mondros Mütarekesi üzerine 1918'de İngiliz Yüksek Komiserliği "Baş Tercümanı" ve fiilen 2. adamı olarak geri dönmüştü. Büyük Zafer'den sonra Türkiye'den uzaklaştırıldı, Lozan Konferansı'na da katıldı, daha sonra Cidde'ye Elçi olarak

¹⁰ Doğu Perinçek, **Karen Fogg'un E-Postaları**, Kaynak Yayınları, İstanbul: 2002 ve Hüseyin Macit Yusuf Sabahattin İsmail, **AB Karen Fogg ve Kıbrıs (AB'nin KKTC Üzerinde Bitmeyen oyunları)**, Akdeniz Haber Ajansı Yayınları, Lefkoşa: 2002.

gönderildi ve kendisine "Sir" payesi verildi. 1951'de "*Son Dragoman*" başlığıyla anılarını yayınladı.¹¹

Mr. Ryan, Mütareke döneminde Türk Kurtuluş Savaşı'na ve Mustafa Kemal'e karşı yürütülmüş olan psikolojik harekâtı, bütün yıkıcı, bölücü cemiyetleri, ayaklanmaları, isyanları, suikastları, Türkiye'deki İngiliz istihbarat örgütünü, casusluk ağını örgütleyip yönetmiş olan kişidir. (İngiliz askeri istihbaratı kısmen onun dışındaydı). NUTUK'ta adı geçen **Rahip Frew Ryan**'ın altındadır. Kuvayı Milliyeciler, iyi haber alırlar, Mr Ryan'ı yakından tanır, onun hakkında "**Türkiye'de en çok nefret edilen İngiliz**" derler ve onunla kıyasıya mücadele ederlerdi. Çok iyi Türkçe bilen Ryan, İngiliz Yüksek Komiserliği'nde Ermeni ve Rum seksiyonları kurmuş, buralara doldurduğu Türk düşmanlarına muhbirlik, casusluk, provakatörlük yaptırmış ve bunlar aracılığıyla uzun kara listeler hazırlamış, birçok saygıdeğer ve masum insanı fellik fellik avlatmış, tutuklattıklarını Bekir Ağa Bölüğü'ne tiktirmiş ve bunların 140 kadarını Malta'ya sürdürmüştür. Malta sürgünlerinden 60 kadarı "Ermeni katliamı" yapmakla suçlanmak istemiş, bunlar hakkındaki dosyaları da Ryan hazırlatmış idi.

Andrew Ryan, Türk Kurtuluş Hareketini daha başında çökertmeyi amaçlamış, **Mustafa Kemal, Kazım Karabekir** Paşaları, Albay **İsmet Beyi** (İnönü) ve diğer milliyetçi subayları da kara listeye geçirmiş ve listeyi Londra'ya göndermişti. Atatürk'ün de içinde bulunduğu kara listeyi İngiliz Arşivlerinden çıkarıp Cumhuriyetin 50. yılında yayınladığımız zaman¹² **Gotthard Jaschke** gibi tanınmış tarihçiler bunu çok önemli görmüşler, heyecanlanıp bana mektuplar yazmışlardı. Çünkü, bu belgeden anlaşılıyordu ki, tutuklanacaklar listesine geçirilmiş olan Mustafa Kemal Paşa, tutuklanmaktan kıl payı sıyrılarak Samsun'a çıkmıştı; eğer İstanbul'da biraz oyalanıp da tutuklanmış olsaydı, İngilizler, Türk Kurtuluş Hareketine çok ağır (belki öldürücü) bir darbe indirmiş olacaktı. Hatta belki de yakın tarihimizin seyri değişecekti. Ryan bunu başaramamıştır!

Türk Kurtuluş Savaşını çökertmek amacıyla Mustafa Kemal'i ve arkadaşlarını kara listeye geçirmiş olan Andrew Ryan'dan tam 80 yıl sonra, Türkiye'de AB Temsilcisi olarak görev yapan Bayan **Karen Fogg** adlı bir başka İngiliz, bu defa Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni çökertmek için Cumhurbaşkanı **Rauf Denktaş**'ı kara listeye geçirmiş ve onun devrilmesi için çok para dökmüştür. Hatta Denktaş'a karşı darbe yapmaya bile kalkışılmıştır.

¹¹ Andrew Ryan, *The Last of Dragomans*, London: 1951

¹² Bkz. Bilâl N. Şimşir, *İngiliz Belgelerinde Atatürk*, Cilt I, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara: 1973, s.3-4

Denktaş, Başbakan **Erdoğan**'a gönderdiği 14 Nisan 2003 tarihli mektubunda diyor ki:

"Kıbrıs'ta kendi çıkarları için 'Kıbrıs Cumhuriyeti vardır ve Rumlar bu cumhuriyetin meşru hükümetidirler' siyasetini benimsemiş olan ABD, İngiltere, AB son yıl içinde, paraları ve müdahaleleri ile içimizde darbe teşebbüsü denemeleri yaptırarak kadar ileri gitmişlerdir."¹³

Düşmanla İşbirliği Yapmış Olan Cemiyetler

AB temsilcisi **Karen Fogg**'un Türkiye'de ve KKTC'de birçok çok işbirlikçi gazeteci, politikacı, sendikacı ile bir çok "**sivil toplum örgütü**"nü KKTC'yi yıkmak için besleyip yönlendirdiği gibi, onun öncüsü Andrew Ryan da Mütareke döneminde, sözde saygıdeğer bazı gazetecileri maaşa bağlamış, cafcacflı "**cemiyetler**" kurdurmuş ve bunları Mustafa Kemal'e ve Türk Kurtuluş Savaşı'na karşı seferber etmişti. Mütareke döneminin cemiyetlerini biraz tanımak, bugünkü karmaşık sivil toplum kuruluşları ağını ve aramızdaki işbirlikçileri kavramayı ve karşılaştırma yapmayı kolaylaştırabilir.

Mütareke dönemi cemiyetleri arasında en çok bilineni **İngiliz Muhibleri Cemiyeti**'dir. Yani İngiliz Dostları Cemiyeti. İngilizce tam adı: **The Association of the Friends of England in Turkey**. Bunun kurucusu, Adliye Nezareti eski Müsteşarı ve gazeteci **Sait Molla**'dır. (Tıpkı bugün güya AB vizyonu için Kıbrıs Türk Devletinin elden çıkarılması gerektiğini savunsunlar diye iki eski müsteşar bulunup TV karşısına sürüldüğü gibi, işgalci İngilizler o mahut derneği de bir eski müsteşar olan Sait Molla'ya kurdurmuşlardı!) Sait Molla'ya talimatı veren **Rahip Frew**, onun arkasındaki kişi de Mr. Ryan idi.

Ne tesadüf! İngiliz Muhibleri Cemiyeti, Atatürk'ün Samsun'a çıkışının ertesini günü, 20 Mayıs 1919'da İstanbul'da kuruldu. Cemiyetin görünürdeki amacı Türkiye için **İngiliz mandasını ve himayesini savunmak** idi. O kara günlerde umutsuz bazı insanlar kurtuluşu bir büyük devletin kanadı altına sığınmakta görüyordu. (Bugünkü karamsarların tek 'kurtuluşu' AB'de görmeleri gibi). Dolayısıyla o insanlar Mustafa Kemal'in önderliğindeki silahlı mücadelenin başarılı olamayacağını düşünüyor ve Milli Mücadeleye ters düşüyor, karşı çıkıyorlardı. Yüzeysel bir bakışlar bu durum, masum bir fikir ayrılığı gibi görülebilir. Belki bu dış görünüşü dolayısıyla ki, İngiliz

¹³ "Denktaş'tan göreve çağrı mektubu", **Cumhuriyet**, 05.05.2003.

Muhibleri Cemiyeti'ne pek çok saygıdeğer (veya öyle görünen) kişi üye olmuştu. Fakat cemiyetin dış görünüşü veya açık amaçları yanıltıcıydı.

İngiliz Muhibleri Cemiyeti'nin asıl gizli amaçları önemliydi ki bunlar beş başlık altında şöyle toplanmıştı:

1-Türkiye içinde örgütlenerek isyan ve ihtilâl çıkartmak, 2- Ulusal bilinci felce uğratarak yabancı müdahalesini kolaylaştırmak, 3- Memleketin içten parçalanması için zemin hazırlamak, 4- İngiliz himayesinin memleketin kurtarılması için tek çare olarak gösterilmesini sağlamak, 5- Suriye, Irak ve Filistin'i de İngiltere'ye bağlamak için çalışmak.¹⁴

İngiliz Muhibleri Cemiyeti, amaçlarını yaymak için basına önem vermiş ve bazı gazeteleri elde etmişti. Şu dört gazeteci, cemiyete üyeydi ve onların gazeteleri cemiyetin istekleri ve emelleri doğrultusunda yayın yapmışlardı:

Sait Molla: "*Türkçe İstanbul*" adlı bir gazete çıkarıyordu. İngilizlerin talimatıyla bu gazete cemiyetin yayın organı haline getirildi. Lozan'dan sonra Sait Molla 150'likler listesine girdi.

Refik Halid (Karay): "*Aydede*" gazetesinin sahibi ve yazarıydı; cemiyetin amaçları doğrultusunda ve Kurtuluş Savaşı aleyhinde yayın yaptı. 150'likler listesine girdi.

Refi Cevat (Ulunay): "*Alemdar*" gazetesinin sahibi ve yazarıydı, cemiyetin amaçları doğrultusunda ve Kurtuluş Savaşı aleyhinde yayın yaptı. 150'likler listesine girdi.¹⁵

Ali Kemal: "*Peyam-ı Sabah*" gazetesi yazarıydı. Aynı şekilde Kurtuluş Savaşı aleyhinde şiddetli yayın yaptı; Büyük Zafer'den sonra tutuklandı, Ankara'ya götürülürken Kasım 1922'de İzmit'te linç edildi.

İngiliz Muhibleri Cemiyeti, yayın ve propaganda faaliyetlerinin ötesin-

¹⁴ Dr. Cengiz Dönmez, **Millî Mücadeleye Karşı Bir Cemiyet: İngiliz Muhibleri Cemiyeti**, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara: 1999, s. 109

¹⁵ 150'likler listesindeki diğer gazeteciler şunlardı: *Serbesti* gazetesi sahibi **Mevlânâzade Rıfat**, *Müsavât* gazetesi (İzmir) sahibi **İzmirli Hafız İsmail**, *Bandırma Adalet* gazetesi sahibi **Bahriyeli Ali Kemal**, Edirne'de *Teemin ve Elyevm*, Selânik'te *Hakikat* gazetesi sahibi **Neyir Mustafa**, *Köylü* gazetesi yazarı **Ferit**, *Alemdar* gazetesinden **Pehlivan Kadri**, Adana'da *Ferda* gazetesi sahibi **Fani Zade Ali İlmî**, Balıkesir'de *Irşad* gazetesi sahibi **Trabzonlu Ömer Fevzi**, Halep'te *Doğru Yol* gazetesi sahibi **Hasan Sadık** ve *Köylü* gazetesi sahibi **İzmirli Refet**.

de, düzenli çalışan, geniş bir **casusluk ağı** kurmuş ve topladığı istihbarat bilgilerini doğrudan İngilizlere aktarmıştır. Özellikle Millî Hareketin İngilizler aleyhindeki operasyonlarını, İstanbul'dan Ankara'ya silah kaçırıcıları önceden haber alıp İngilizlere ulaştırmıştır. Kurtuluş için çalışan birçok insanı tutuklatmış, pek çok kardeş kanı döktürmüştür. Örneğin, İstanbul'da Ankara hesabına çalışan Felah Grubu'nun çekirdeği olan Hamza Grubu'nun şifre anahtarını ele geçirmiş ve böylece planlanan operasyonları önceden haber alarak İngilizlere bildirmiş, birçok yiğit insanın ölümüne sebep olmuştur.

Mütareke yıllarında İngilizlerin emrinde Kurtuluş Savaşı ve Mustafa Kemal aleyhinde çalışan başka cemiyetler de vardı. Bazen İngiliz Muhibleri Cemiyeti ile işbirliği yapan bu cemiyetlerin başlıcalarının adları ve yaptıkları işler kısaca şudur:

İlâ-yı Vatan Cemiyeti: Çevirisi: '*Vatanı Yüceltme Derneği*' dir. İngiliz Muhibleri Cemiyeti ile tam bir işbirliği içinde idi. Muhabirlik, yıkıcılık ve casusluk eylemlerine katıldı.

Tarîk-i Salâh Cemiyeti: Çevirisi: '*Barış ve İyilik Yolu Derneği*' dir. Anadolu'da karışıklık ve isyan çıkartmak için çalıştı, İngiliz Muhibleri Cemiyeti ile de işbirliği yaptı.

Askeri Nigâhban Cemiyeti: Çevirisi: '*Askeri Gözcü Derneği*' dir. Millî Mücadeleye şiddetle karşı, İngiliz ve Yunan yanlısı bir cemiyetti. Batı Cephesinde savaş devam ederken Yunanistan'a bir muhtıra sundu ve Yunanlılarla birlikte hareket etmeye hazır olduğunu bildirdi.

Teâlî İslam Cemiyeti: Çevirisi: '*İslamı Yükseltme Derneği*' dir. İngiliz menfaatleri doğrultusunda çalıştı. Kuva-yı Milliye aleyhinde propaganda yapmak üzere Anadolu'ya bir çok adam gönderdi ve İngiliz Muhibleri Cemiyeti'nden parasal destek gördü. İki cemiyet, yakın ilişkiler içindeydi ve zaman zaman işbirliği yaptılar.

Kürt Teali Cemiyeti: Çevirisi: '*Kürtleri Yükseltme Derneği*' dir. İngiliz vaadlerine kanarak kurulmuş bir Kürt cemiyetidir. Kürtleri Millî Mücadele aleyhinde kışkırtmaya, Anadolu'da karışıklıklar çıkararak Ankara Hükümetini zayıf düşürmeye çalıştı. (Bugün PKK'yı açıkça veya dolaylı biçimde desteklemiş olan bütün kalemler de Kıbrıs'ı ver de kurtul görüşünü savunur.)

Fâlhîyât Cemiyeti: İngiliz isteklerinin gerçekleşmesi için çeşitli yerlerde, değişik isteklerle isyanlar çıkarmak, asayiş bozmak için çalıştı. İngilizlerden para aldı.

Ahmediye Cemiyeti: Bu cemiyet Anadolu'da önemli kişilere suikast düzenlemekle görevlendirilmişti. Suikast tertibatı ve sonrasında firar için Ahmediye Cemiyetinin İngilizlerden bir çırpıda 7 torba içinde 5000 altın aldığı belgelenmişti.

Türk Zabıta-i Hususiye Teşkilâtı: İstanbul'da İngilizlerle işbirliği yapmış olan emniyet mensuplarının yine İngiltere'den aldıkları destekle kurdukları bir teşkilâttır. Anadolu'da istihbarat çalışmaları sırasında İngiliz Muhibleri Cemiyeti ile birlikte hareket etmiştir.

1918-1922 yıllarında, yani Mütareke döneminde, Türkiye'de işgalci İngilizler hesabına çalışmış olan cemiyetlerin veya bugünkü adıyla sivil toplum örgütlerinin başlıcaları bunlardı. Hepsi gösterişli isimler taşıyor, saygın dernekler gibi görünüyor, gerçekte ise hepsi hain idi. Özellikle bunların çekirdek kadroları idamlık İngiliz casusları, ajanlarıydı; İngiliz altınları karşılığında ülkelerini düşmana satmışlardı.

Mütareke döneminde, Türkiye'de işgalci İngiltere hesabına çalışmış olan cemiyetleri ve gazetecileri, günümüzde Türkiye'de ve KKTC'de yabancı çıkarları için çalışan sivil toplum örgütleri, gazeteci ve televizyoncularla karşılaştırmak aydınlatıcı, düşündürücü ve ibret verici oluyor. "Tarih tekerrürdür, demişler, hiç ibret alınsa tekerrür mü ederdi!"

Mümtaz Soysal Hoca,

Bugün, dışarıdan desteklenen, yabancıların güdümündeki sivil toplum kuruluşları aracılığıyla, KKTC ve hatta koskoca Türkiye, adeta kuşatılmak istenmektedir. AB temsilcisi Bayan Karen Fogg'un da bu uğurda çok çalışmış, çok para dökmüş ve epeyce mesafe almış olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca ABD, İngiltere, Yunanistan ve diğer bazı ülkeler hesabına çalışan kuruluşları da unutmamak lazım. 200 bin nüfuslu KKTC'de bugün 600 kadar sivil toplum kuruluşu faaliyette imiş. Bunların bir bölümünün yabancılar hesabına çalıştıkları, bazılarının AB'den ve başka yerlerden para aldıkları ortaya çıkmış ve belgelenmiştir. Lefkoşa'da, "Denktaş istifa", "Hain Denktaş", "Kurtar bizi Avrupa" diye kazan kaldıranlar bunlardır. KKTC Cumhurbaşkanı **Rauf Denktaş**, 14 Nisan günü Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan**'a şunları yazmıştır:

*"AB'nin, ABD'nin, İngiltere'nin binlerce paralı misyoneri içimizde at oynatmaktadır."*¹⁶

Bugün 200 bin nüfuslu KKTC'de yabancıların binlerce paralı ajanı cirit atıyorsa ve 600 kadar sivil toplum kuruluşu faaliyeteyse, acaba 70 milyonluk Türkiye'de durum nedir? Bir düşünelim.

Mümtaz Soysal Hoca, *"Dıştaki gâvurluğun toplu saldırısıyla baş etmek, her şeye rağmen yine de kolaydır. Zor olan, içteki 'gâvurluk'; yani dıştaki haksızlıkla işbirliği edip sizi arkadan vurmaya kalkışanların 'gâvurluğu'* diyordu.¹⁷

Kimin ne 'gâvur' olduğunu, kimin hangi yabancı ülkeye veya ülkelere hizmet ettiğini, kimlerin yabancılar tarafından düpedüz satın alınmış olduğunu teşhis edebilmek için, bunların yaptıklarına, söylediklerine ve yazıp çizdiklerine şöyle biraz dikkatlice bakmak yetecektir, sanırım. Biraz da kitap karıştırılabilir.¹⁸ Burada örnekler, isimler zikretmeyi gereksiz görürüz.

Türk toplumu, zaten kimin kim olduğunu bilir; kimin kime hizmet ettiğini görür. Yaratılan sis bulutlarına rağmen eğriyi doğruyu ayırt eder. Türkiye, çok vartalar atlatmış, engin deneyimlere sahip büyük bir ülkedir. Böyle psikolojik harekâtla Yavruvatan Anavatan'dan koparılabilir mi?

Evet, Kıbrıs mücadelesinde bugün dikkate alınması gereken iki yeni etken var. Biri, Türkiye'ye ve KKTC'ye karşı yürütülen **psikolojik harekât** veya "kaleyi içerden işgal" girişimleridir ki bunu yukarıda açıklamaya çalıştık.

Diğer önemli etken ise, değişik bir tutum sergileyen Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarındır. Ona da aşağıda kısaca değiniyoruz.

Türk Kurtuluş Savaşı yıllarında, Mustafa Kemal aleyhinde yayın yapanlar diye bazı Avrupa gazetelerine Yunanistan tarafından nasıl para akıtılmış olduğu yıllar sonra tarihçiler tarafından belgelendiği gibi¹⁹, bugünkü bazı Türk basın-yayın organlarının, "ver - kurtul"cu kuruluş ve kişilerin benzer kirli ilişkileri de ilerde arşivler açılınca herhalde ortaya dökülecektir.

¹⁶ "Denктаş'tan göreve çağrı mektubu", *Cumhuriyet*, 05.05.2003, s. 8

¹⁷ Mümtaz Soysal, "Gâvurluk", *Cumhuriyet*, 22.11.2002

¹⁸ Örneğin: Fuat Veziroğlu, *"Annan Planı ve Yalan Makinaları"*, Akdeniz Haber Ajansı Yayınları, İstanbul: 2003 gibi.

¹⁹ Dimitri Kitsikis, *Yunan Propagandası*, Meydan Neşriyat, İstanbul (tarihsiz)

AKP İktidarının Alışılmamış Tutumu

3 Kasım 2002 seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) yüzde 34 oranında oy alarak 363 milletvekili çıkardı ve tek başına iktidarı yakaladı. Yeni iktidar partisinin lideri Recep Tayyip Erdoğan, partisinin birinci dış politika önceliğinin Avrupa Birliği (AB) olduğunu açıkladı. 2002 yılının Aralık ayında Kopenhag'da AB Zirvesi yapılacaktı. İlk hedef, o zirvede Türkiye'ye müzakere tarihi almaktı. Erdoğan, "*AB'den Türkiye ile ilgili bir müzakere tarihi almak için elimizden geleni yapacağız*" dedi ve hemen harekete geçti.

Erdoğan, yasaklı olduğu için seçimlere girememişti; dolayısıyla hükümet kurmayı Abdullah Gül'e bırakarak kendisini öncelikle Avrupa işine verdi. Seçim zaferinin ertesi günü, yan 4 Kasım 2002 günü Yunan Başbakanı **Kostas Simitis**'le telefon görüşmesi yaptı. İktidar partisinin lideri sıfatıyla ilk dış gezisini Yunanistan'a yapacağını söyledi. Galiba Atina'ya gidip şu "müzmin" Kıbrıs işini hemen halledivermek niyetindeydi.

Kendisine hatırlatıldı ki, Türkiye'de iktidara gelen siyasi liderler önce Kuzey Kıbrıs'ı ziyaret ederler, daha sonra Yunanistan'a giderlerdi. Bu uygulama Türkiye'de bir Devlet geleneği haline gelmişti. Geleneği bozmak ve Lefkoşa'dan önce Atina'ya gitmek olmazdı. Erdoğan, ilk ziyaretini Atina'ya yapmaktan vazgeçti. Yasak savmak kabilinden de olsa 16 Kasım günü KKTC'ye 5 saatlik bir gezi yaparak ve Atina gezisini biraz erteleyerek geleneğe uymuş oldu.

Erdoğan, Atina'ya gidişini ertelemekle beraber, aynı 4 Kasım 2002 akşamı Yunan Devlet televizyonu NET'e bir demeç vererek ilk "bomba"sını patlattı: "*Tek Kıbrıs yok; Güney Kıbrıs var, Kuzey Kıbrıs var. Biz AKP olarak Kıbrıs'ta Belçika modelini benimsiyoruz ve bu işin bir çözüme kavuşabileceğine inanıyoruz*" dedi.

"Eyvah!" dendi. İnsanlar şaşırıldı. Erdoğan'a yine hatırlatıldı ki: "***Belçika iki toplumlu bir Devlettir. Oysa Türk tarafı olarak biz Kıbrıs iki Devletli yeni bir Devlet istiyoruz.***" Bu bir Devlet politikasıdır ve Devlet politikasında süreklilik olur. Bülent Ecevit de uyarıyordu: "*Türkiye Cumhuriyeti ciddi bir devlet. Osmanlı Devletinde bile ciddi bir Devlet geleneği vardı. Bu geleneğin ortadan kaldırılması, Türkiye'ye çok ciddi sorunlar getirir.*" "İki toplum" ile "iki Devlet" arasında dağlar kadar fark vardı. Hemen Dışişleri Bakanlığı devreye girdi, 6 Kasımda Erdoğan'a dış politika konularında brifing verildi ve bir de "Dış Politika Sözlüğü" sunuldu. Brifingten çıkarken **Yaşar**

Yakış da Belçika modelinden "**sadece esinlenilmiş**" olduğunu söyledi. Böylece geri adım atılmış ve Devlet politikasında süreklilik korunmuş oldu. "Belçikamodeli" bir daha pek telaffuz edilmedi. Son çıkışı Erdoğan'ın acemiliğine verilerek hoş görüldü. Kolay mıydı her şeyi bilmek; öğreniyordu işte, daha da öğrenecekti.

AKP lideri Erdoğan, Yaşar Yakış'ı da yanına alarak 13 Kasım 2002'de ilk Avrupa tutuna çıktı. Amacı Türkiye'ye müzakere tarihi istemek. Önce 2003'te AB dönem başkanlığını üstlenecek olan İtalya'ya gitti. Roma'da Başbakan **Berlusconi**'ye "*Umarım sizin zamanınızda Türkiye ile AB arasında nikâh kıyılır*" dedi. Nasıl bir nikâh? "*Katolik nikâhi olsun ki hiç bozulmasın!*"

Erdoğan, 16 Kasım'da KKTC'ye uğradıktan sonra 18 Kasım'da Atina'yı ziyaret etti. Simitis, "*Müzakere tarihi beklemeyin. Müzakere tarihi için tarih bekleyin*" dedi ve Kıbrıs'ın bir çözüme kavuşmamış olduğunu hatırlattı. Erdoğan, "Kesin müzakere tarihi istiyoruz" dedi. Erdoğan Atina'da bulunduğu sırada AKP Hükümeti kuruldu.

Yaşar Yakış yeni Hükümette Dışişleri Bakanı oldu ve 19 Kasım günü görevi Şükrü Sina Gürel'den devraldı. Bakan olarak o gün ilk demecini verdi ve "Tarih için Kıbrıs'ta taviz verilir" dedi. Yerimizden sıçradık. Bir Türk Dışişleri Bakanı, karşı tarafla daha masaya bile oturmadan nasıl böyle konuşabilirdi! Yakış'ın sözleri pek yadırgandı.

Erdoğan ve Yakış ikilisi Avrupa turuna devam ediyorlar: 20 Kasım'da Londra'daydılar. Erdoğan bir "bomba" da burada patlattı, hiç beklenmedik bir "paket" önerisi ortaya atıverdi: İngiliz Başbakanı Tony Blair le görüşmesinde, "*Kıbrıs, AGSP (Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası) ve ABD'den müzakere tarihinin paket olarak ele alınabileceğini*" söyledi.

Bu şaşırtıcı "paket" önerisine hemen tepkiler yağdı: CHP lideri Deniz Baykal, "*Yolculuklarda her durakta ayrı bir dış politika oluşturarak ülke sorunlarını çözme yaklaşımı gelecekte bizi ciddi sorunlarla, sıkıntılarla karşı karşıya bırakır*" dedi. Bülent Ecevit bu öneri için "*son derece yanlış ve tehlikelidir*" dedi. CHP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Bülent Yahnici, "*AB ve Kıbrıs konularında bir şeyler kaybetmekte olduğumuzu hissediyorum...*" diye konuştu...

Tayyip Erdoğan, AB'yi, Kıbrıs'ı ve Avrupa Ordusunu (AGSP) bir anda aynı torbanın içine koyup Avrupalılara teklif ediyordu. "Bıktık artık şu Kıbrıs'tan, ben bu işi bildiğim gibi çözüyorum arkadaş" diye ortaya atılıyordu.

Erdoğan, Türkiye'nin dış politikasında, uzun yılların çabası iğneoyası gibi işlenmiş dengelerini, sorumsuzca bozuyordu....

AKP lideri Erdoğan, Avrupa turundan dönünce 22 Kasım 2002 günü CHP lideri Baykal'ı ziyaret etti. Ziyaretten çıkarken ayaküstü bir demeç daha bir "bomba" daha patlattı ve insanları şaşırttı: "*Dış politikada veya iç politikada statükoyu koruma gayreti içinde değiliz. Bu statükonun değişmesi gerekir*" dedi...

AKP liderinin alışılmamış çıkışları devam etti.

Bu arada Batı da devredeydi: KKTC ve Türkiye dört koldan kuşatılmaktaydı.

"Annan Planı" ve Türkiye'ye Kıbrıs Kuşatması

AKP'nin seçim zaferinden bir hafta sonra, 11 Kasım 2002 günü Türk ve Rum tarafına bir Kıbrıs "çözüm" planı sunuldu. Plan, BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın adıyla anılır oldu. Oysa sonradan ortaya çıktı ki, Genel Sekreter bunu okumamıştı bile; plan, Rum-Yunan tarafıyla birlikte, İngiliz ve Amerikan uzmanlarınca hazırlanmıştı ve şimdi Türk tarafında dayatılıyordu.

Dayatmanın zamanlaması mükemmeldi: KKTC Cumhurbaşkanı bir kalp ameliyatı geçirmiş, New York'ta hastanede yatmakta idi. Türkiye'de genel seçim yapılmış Kıbrıs davasının derinliğini pek kavramamış olan (veya pek umursamayan) AB tutkunu acemi politikacılar iktidara gelmişlerdi ve bir an önce AB ile müzakere tarihi almak için çırpınıyorlardı. Tam bir ay sonra Kopenhag'da AB Zirvesi toplanacaktı ve o toplantıda Türkiye'nin AB adaylığı da gündeme gelecekti. Öyleyse 12 Aralık'ta yapılacak AB zirvesine kadar Kıbrıs sorunu çözülmeliydi ki Türkiye'nin önü açılsındı. Sorunu çözmeye bir imza kâfiydi.

Planda zaten her şey hazırlanmıştı: Baş tarafında 2 sayfalık bir ilke anlaşması vardı. Buna imza atılınca arkadaki 160 sayfalık metin kabul edilmiş olacaktı. Daha sonra boş sayfalar vardı, yeni anayasa, yeni yasalar, AB'ye uyum mevzuatı vs. vs. gibi. Boş sayfalar sonradan doldurulacaktı. Şimdilik baş tarafa alelacele bir imza gerek ve yeterdi. Batı'nın Kıbrıs konusunu bir şekilde çözüvermiş olmak gibi bir acelesi vardı. Bizimkiler Avrupa'dan bir "tarih" koparmağa uğraşırken, onlar ise Kıbrıs'ı Türklerden koparmak peşindeydi.

Plan, Kıbrıs Türk Devletini ortadan kaldırıyor

Türk tarafına alelacele kabul ettirilmek istenen Annan Planı nedir? Dışındaki muğlak ambalajı soyulunca planın aslı esası şöyle sırtıyor: Bu plan, Kuzey Kıbrıs Türk Devletini ortadan kaldırıyor, tarihten siliyor. Kıbrıs Türklerinin bağımsızlığını, egemenliğini sona erdiriyor. Kuzeydeki Türkleri güneydeki Rum Devletine katıyor, monte ediyor. Güneydeki Rumların bir bölümünü de toprak ve mal mülk vererek Kuzeye iskân ediyor. Kuzeyin nüfus dokusu, mülkiyet dokusunu değiştiriyor. Adanın Kuzeyi zaman içinde Rumlaşacak. Plan bunun zemini hazırlamış.. Annan Planı, Türkiye'nin Kıbrıs adasıyla ahdi ilişkisini, askeri varlığını da zamana yayarak ortadan kaldırıyor. Zaman içinde Türkiye'nin adayla ilişkisi kesiliyor, sona eriyor. Planın temeli budur. Bu temel, bu esas tartışılmaz, müzakere edilemez, değiştirilemez deniyor. Ancak ve ancak "Annan planı zemininde" müzakere masasına oturulabilir. Yani planın esasını, temelini tartışmasız olarak önceden kabul edersiniz, ondan sonra diğer kısımları müzakere edebilirsiniz deniyor. Bu temel üzerinde güya "yeni" bir Ortaklık Devleti kuruluyormuş görüntüsü veriliyor. Bu yeni devlet Rum devleti değilmiş de Rumlarla Türklerin ortak devletiymiş, Türklerin hakları güvence altına alınıyormuş havası yaratılmak isteniyor. "Egemen eşitliğe dayalı yeni ortaklık" tan söz ediliyor, ama asılsız. Çünkü iki devlet anlaşacak değil, uluslararası bir anlaşma söz konusu bile değil. KKTC'nin 24 saat için dahi tanınması söz konusu değil. Denктаş, Cumhurbaşkanı sıfatıyla değil, toplum lideri sıfatıyla masaya oturtuluyor, kendisine o sıfatla imza attırılmak isteniyor..

New York hastanesinde hasta haliyle Planı inceleyen KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denктаş, KKTC'nin ortadan kaldırılmak istendiğini görünce "**Annan Planı zemin olarak kabul edilemez**" deyince, sahibinin sesi verkurtulcu medyamız ayağa kalktı: Denктаş ve Kıbrıs, Türkiye'nin AB yolunu tıkıyormuş. Dünya zaten KKTC'yi tanımadığına göre, Kıbrıs'ı verip kurtulmalıymış, Türkiye'nin AB yolu açılmalıymış. Amatör futbolcu AKP lideri Erdoğan da koraya katıldı: "**KKTC' de futbol maçı yaptırabiliyor musunuz?**" diye sordu. Batılıların boykotu ve FİFA'nın tehdidi yüzünden KKTC'de şimdilik uluslararası futbol maçları yapılamadığı doğru. Fakat buna bakarak mı Kıbrıs kararı verilecek?

Birileri AKP liderine hatırlatmalıydı ki: Bu Batılılar vaktiyle Ankara Hükümetini de tanımamışlardı. Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti de yıllarca Batı'nın ablukası ve ambargosu altında kalmıştı. Hatta ABD, Lozan Antlaşmasını da reddetmiş ve on yıl boyunca (1917-1927) Türkiye ile nor-

mal diplomatik ilişki kurmamıştı. Batılılar Anadolu'da kurulan yeni Türk Devletini tanımıyorlar diye Mustafa Kemal pes mi etmişti? Pes etmiş olsaydı sen bugün bulunduğun yerde olabilir miydin? Batı, Sovyet Rusya'yı da, Komünist Çin'i de yıllarca tanımamıştı. Türkiye'nin de ABD'nin peşine takılıp çeyrek yüzyıl boyunca Çin Halk Cumhuriyeti'ni tanımamış, Pekin Hükümeti ile ilişki kurmamış olduğunu unuttuk mu?²⁰ Batı tanınmıyor diye bu devletler ortadan mı kalktı? Bugün tanınmıyor diye Kuzey Kıbrıs Türk Devleti'nden vaz geçmek mi gerekir? Bugün tanınmazsa yarın tanınır, KKTC tam teşekküllü bir devlettir, bunu da kanıtlamıştır, diye düşünmek yok mu?

Ankara ziyaretçi akınına uğruyor

Bütün sakatlıklarına rağmen Annan Planı 11 Kasım 2002'de Türk tarafının önüne konmuştu. Bunun kabul edilmesi için de 1 aylık süre verildi. 12 Aralıkta yapılacak AB Kopenhag zirvesine kadar planın imzalanması isteniyordu. Zirve yaklaşırken Türkiye kuşatıldı. 2002 Kasım sonu-Aralık başı Ankara ziyaretçi akınına uğradı: Kofi Annan'ın temsilcisi Alvaro de Soto, İngiltere'nin Kıbrıs Özel Temsilcisi David Hanney, ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Marc Grossman, ABD Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz, İngiltere Dışişleri Bakanı Jack Straw, ABD Dönem Başkanı Danimarka Dışişleri Bakanı Per Stig Möller, Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Pandreau, Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Eşbaşkanı Joost La-jendik, yanında Türk asıllı Alman Ozan Ceyhun...hepsi cümbür cemaat Ankara'ya üşüştiler. Hepsi Kıbrıs'ı Türklerden koparmak için sıkboğaz etmek üzere Ankara'ya ve Denктаş'a çullandılar.

Denктаş, 7 Aralık'ta New York'tan ülkesine dönmüştü. Aynı gün, Almanya Dışişleri Bakanı Josca Fischer ile İngiltere Dışişleri Bakanı Jack Straw, birlikte imzaladıkları bir mektubu Denктаş'a yetiştirdiler. 12 Aralık tarihine kadar, yani 5 gün içinde Kıbrıs sorununun çözümlemesini istediler.

²⁰ Burada küçük bir anım var: 1960'larda UNESCO nezdinde daimi delegeliğimiz yoktu. Paris Büyükelçili-ğimde başkâtip olarak görevliydim ve UNESCO işlerine de bakıyordum. Toplantılar için Türkiye'den UNESCO'ya gelen heyetlerle ilgileniyor, onlarla birlikte toplantılara katılıyordum. 1964 yılında Bahri Savcı hoca ile birlikte UNESCO Genel Kurul toplantısında bulunduğum sırada, beklenmedik bir öneri üzerine, Çin Halk Cumhuriyeti'nin UNESCO üyeliğine alınması açık oylamaya konu. Rarahmetli Bahri Savcı hoca galiba dalgınlıkla "evet" diye parmak kaldırıverdi. Birden ortalık karıştı. ABD delegesi gözlerini bize çevirdi. Türkiye politika mı değiştiriyordu?! Hoca hemen "yanlışlık oldu, yanlışlık oldu" diye düzeltti. Türkiye 'nin Çin Halk Cumhuriyeti'ni tanınması o tarihten sonra da yıllarca ertelendi. 1988'de Pekin'e Büyükelçi atandığım zaman hocamı hatırlayarak, keşke CHC'ni o zaman tanımış olsaydık diye düşündüğüm oldu. – B.N.Ş.

"Bugün ortaya çıkan fırsatı kaçırmayın (sakın)" dediler. (Düvel-i Muazza-
ma Sefirleri de Osmanlı Devletine baskı yapmak için Babî'î'ye böyle çift
imzalı, beş imzalı mektuplar, kollektif notalar dayarlardı. Demek ki marazi
huyları hiç değişmemişti. Şimdi aynı şeyleri Lefkoşa'da ve Ankara'da tek-
rarlıyorlardı. Güçleri yeterse Osmanlı'nın son günlerini oynayacaklar.)

8 Aralıkta Avrupa Parlamentosu Başkanı **Pat Cox**, Denктаş'ın kapısını
çaldı. "*Annan Planı, bir nesilde bir kez gündeme gelen bir fırsattır*" dedi ve
bunun hemen, 12 Aralık Kopenhag zirvesinden önce kabul edilmesini iste-
di. Cox'un ardından Alvaro de Soto ve ABD'nin Kıbrıs Özel Temsilcisi
Thomas Weston da Denктаş'a geldiler. Aynı şey. Bu arada Kuzey Kıbrıs'ta
kazan kaynatılıyordu. Muhalefet yollara dökülmüş, meydanlara çıkmıştı.
AB zirvesinden önce Annan Planının kabul edilmesini istiyordu.

Türk medyasının ver kurtulcu kanadı da büyük yaygara koparıyordu.
Bunların iddiasına göre, Türkiye'nin AB yolu Kıbrıs'tan geçiyordu. Annan
Planı çerçevesinde soruna mutlaka bir çözüm bulunmalıydı, hem de derhal,
Kopenhag zirvesinden önce. Yoksa büyük fırsat ebediyyen kaçacaktı. "*Ya
Kıbrıs'ta imza, ya AB'ye veda!*" Ver-kurtulcu manşetlerden biri buydu.

Oysa Kıbrıs verilse bile Türkiye'ye müzakere tarihi verilmeyeceği bel-
liydi. AB Dönem Başkanı Danirmarka Başbakanı Rsmussen 10 Aralık 2002
günü Atina'da açıklama yaptı. "*Türkiye'ye müzakere tarihi verilmesi Kıb-
ris'ta çözüme bağlanamaz... Kıbrıs'a karşılık Kopenhag kriterlerinden
vazgeçmeye niyetimiz yok*" dedi. Yani Kıbrıs, AB'nin anahtarı değildi.
Ama bizim ver-kurtulcular bunu görmek istemiyorlardı.

AB Kopenhag Zirvesi (12 Aralık 2002)

Sonunda 12 Ekim 2002 günü geldi: Kopenhag'da AB zirvesi toplandı.
Rum lider Klerides, "Cumhurbaşkanı" olarak zirveye katıldı. Denктаş ise
"Toplum lideri" diye zirveye çağırıldı ve katılmadı. AB'nin niyeti bir daha
sırıttı. Annan Planı ve AB, Kıbrıs'ta Türklerin eşitliğini, egemenliğini tanı-
mıyor ve bunu Denктаş'a gönderdikleri davet mektubunda da gösteriyorlar-
dı. Denктаş'sız zirvede Türk tarafına imza attırabilmek için son dakika bas-
kıları yapıldı. Hatta 14 saatlik ultiatom verildi. AB üyesi 15 ülke liderleri
12 Aralık akşamı çalışma yemeğinde, Kıbrıs'ta çözüm için 13 Aralık günü
saat16.30'a kadar süre tanıdılar!

Kopenhag Zirvesi'nde, AKP liderlerinin bütün çırpınmalarına rağmen,
Türkiye'ye müzakere tarihi verilmedi. "Tarih için tarih" verildi. AB, 2004
sonuna kadar Türkiye'yi izleyecek. Ondan sonra Türkiye'ye tarih verilir

verilemeyeceğine bakacak. Türkiyeye müzakere tarihi bile verilmezken Kıbrıs Rum Kesimi AB'ye üye olarak alındı.

AB Kopenhag Zirvesi, 13 Aralık 2002 Cuma gecesi yayımlanan Sonuç Bildirgesi ile sona erdi. Bildiride, AB'ye 10 yeni üye alınmasına karar verildiği açıklandı. 10 Yeni üye şunlardı: **Kıbrıs**, Slovenya, Estonya, Litvanya, Letonya, Malta, Polonya, Slovakya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan.

Yeni 10 AB üyesi arasında bulunan Kıbrıs'la ilgili olarak Kopenhag Zirvesi Sonuç Bildirgesi'nde şu paragraf yer aldı:

"Katılım müzakereleri tamamlanan Kıbrıs'ın AB'ye yeni üye olarak girilmesi kabul edilmiştir. Ancak AB Konseyi, Birleşmiş bir Kıbrıs'ın AB'ye katılmasını tercih eder. Bu kapsamda Kıbrıs Türk ve Rum toplumlarının (dikkat: Devletlerinin değil, toplumlarının deniyor-BNŞ) 28 Şubat 2003 tarihine kadar BM Genel Sekreterinin önerileri doğrultusunda çözüm bulunması için görüşmeleri sürdüreceklerine ilişkin kararı memnuniyetle karşılar. AB Konseyi, Ada'da çözüm bulunması için eşsiz bir fırsat olduğuna inanmakta ve Kıbrıs Türk ve Rum liderlerini bu olanağı yakalamaları yolunda uyarır. AB Konseyi, bir anlaşma olmaması halinde, AB müktesebatının Ada'nın kuzey bölümünde uygulanmasının askıya alınmasına karar verdi."

12 Aralık 2002 tarihi geldi geçti. Şimdi yeni bir süre veriliyor: 28 Şubat 2003. Bu tarihe kadar Kıbrıs Türk ve Rum "toplumları" (Devletleri değil) otursun, anlaşsın deniyor. AB, Kıbrıs adasının yalnız Güneyini içine almakla yetinmiyor, Kuzeyini de yani Kuzey Kıbrıs Türk Devleti'ni de yutmak istiyor. KKTC'yi ayrı devlet olarak değil, Rum devleti içinde eriterek yutmak istiyor. Böylece Türkiye'nin Kıbrıs'la ilişkileri hepten koparılmış ve AB Türkiye'yi kuşatmış olacak.

2003 Yılındaki Gelişmeler

AB Kopenhag Zirvesi'nden sonrasını, 2003 yılı içindeki başlıca gelişmeleri, kronolojik sırayla kısaca hatırlayalım:

1 Ocak 2003: AKP lideri Erdoğan, "Kıbrıs'ta 30-40 yıldır sürdürülen siyasetin sürdürülmesinden yana değilim. Kıbrıs Sayın Denктаş'ın kişisel olayı değildir. Halkı bir kenara itmezsiniz" dedi. Erdoğan, Kıbrıs muhalefetine de dış dünyaya da "Ben de sizlerin yanınızdayım, Denктаş'ın karşısındayım" mesajı vermiş oldu.

2 Ocak: **Denктаş**, Erdoğan'a cevap verdi: "Biz savunmamızı KKTC ve Türkiye Meclisinin kararları çerçevesinde yapıyoruz" dedi.

8 Ocak: Genelkurmay Başkanı Org. **Hilmi Özkök**, önemli bir açıklama yaptı: "Türkiye'nin güvenliğini tehdit eden ve güvenlik ihtiyacını sağlamayan bir Kıbrıs çözümüyle Türkün Amadolu'ya hapsedilmesi süreci hemen hemen tamamlanmış olur" diye konuştu.

13-15 Ocak: TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, 20 milletvekiliyle birlikte KKC'yi ziyaret etti. "Denктаş'a hakaret ve Rumlarla işbirliği, vatana ihanettir" dedi.

14 Ocak: KKTC'de yürütülen psikolojik harekât çerçevesinde muhalefet Lefkoşa'da bir miting daha düzenledi ve Annan Planı'nın kabul edilmesini ve Rumlarla birlikte AB'ye girilmesini istedi.

15 Ocak: Kıbrıs'ta doğrudan müzakereler yeniden başladı.

24 Ocak: AKP lideri Erdoğan, Davos'tan Denктаş'a ağır eleştiriler yöneltti.

26 Ocak: Kara Kuvvetleri Komutanı Org. **Aytaç Yalman**, KKTC'yizi-
yaret etti ve TSK adına Denктаş'a açık destek verdi.

30-31 Ocak: AB troykası Ankara'yı ziyaret etti.

31 Ocak: Milli Güvenlik Kurulu Denктаş'a güçlü destek verdi. Rum tarafı Denктаş'ın bütün önerilerini reddetti. **Tayyip Erdoğan** yine Denктаş'ı eleştirdi.

16 Şubat: Güney Kıbrıs'ta eski EOKA'cı **Papadopoulos** Başkan seçildi.

23-24 Şubat: BM Genel Sekreteri **Kofi Annan**, Kıbrıs konusunda baskı yapmak için Ankara'ya geldi ve buradan Atina'ya geçti. ABD Kıbrıs Özel Temsilcisi **Thomas Weston** da 24 Şubat'ta Ankara'ya geldi ve Annan Planı'nın kabul edilmesini istedi.

26 Şubat: Kofi Annan Kıbrıs'a gitti. Annan Planını kabul etmesi için Denктаş altı koldan baskı altına alındı.

27 Şubat: Tayyip Erdoğan yine Denктаş'ı eleştirdi. Lefkoşa'da Denктаş karşıtları miting düzenledi ve "Kurtar bizi Annan" diye pankart taşıdılar. Annan, Kıbrıs "çözüm" planının mutlaka kabul edilmesi ve 30 Martta referanduma gidilmesi için dayattı ve tarafları 10 Mart'ta Lahey'de son bir toplantıya çağırdı.

5-6 Mart: Denктаş, Lahey toplantısına gitmeden önce bir heyetle Ankara'ya geldi.

6 Mart: * Çankaya'da, Türkiye-KKTC zirve toplantısı yapıldı ve "Annan Planının Türk tarafının temel kaygı ve beklentilerini karşılamaktan uzak" olduğu açıklandı. * TBMM Genel Kurulu, oybirliğiyle KKTC'ye destek bildirisi yayımladı. * Bu gelişmeler üzerine AKP lideri Erdoğan, Kıbrıs konusunda biraz söylem değiştirdi.

7 Mart: Lefkoşa'da, Atatürk meydanında "Egemenlik ve Varoluş" mitingi yapıldı. 40 bin kişinin katıldığı mitingte "Kıbrıs'ı Girit yaptırmayacağız" pankartları taşındı. **Denктаş** da meydanadaki halka "Devlet kuran onurlu insanlar!" hitap ederek heyecanlı bir konuşma yaptı. Başbakan **Eroğlu** da "Bugün bu meydanda referandum bitmiştir" diye konuştu.

10 Mart: Lahey'de, BM gözetiminde Kıbrıs toplantısı yapıldı; olumlu bir sonuca varılamadı. Annan Planı suya düştü. (ancak şimdilik).

*

18 Mart 2003: Başbakan atanan AKP lideri Recep Tayyip Erdoğan, kurduğu 59. Hükümet programını TBMM'de okudu. Programda, "Kıbrıs sorunu mutlaka çözülmeli" görüşüne yer verildi.

14 Nisan: KKTC Cumhurbaşkanı **Rauf Denктаş**, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı **Recep Tayyip Erdoğan**'a tarihi bir mektup yazarak Kıbrıs davasını anlattı ve Türkiye'nin bu ulusal davada görevini yerine getirmesini istedi.

16 Nisan: Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Atina'da, Akropol dibinde yapılan bir törenle ve "Kıbrıs Cumhuriyeti" adıyla AB'ye katılım anlaşmasını imzaladı.

18-19 Nisan: Yunanistan Başbakanı **Kostas Simitis**, Güney Kıbrıs Rum bölgesine 24 saatlik bir ziyaret yaptı. 18 Nisan akşamı Lefkoşa Hilton oteline varışında, önceden hazırlanmış bir metini okuyarak heyecanla "**Enosis'i başardık!**" diye konuştu.

21 Nisan: KKTC Hükümeti, sürpriz bir kararla, Yeşil Hat'taki sınır kapılarını saat 09.00-24.00 arasında geçişlere açtı.

9 Mayıs: **Recep Tayyip Erdoğan**, Başbakan olduktan sonra ilk defa KKTC'ye gününbirlik bir ziyaret yaptı ve "Adada iki devletli çözüm" mesajı verdi.

17 Mayıs: Türkiye, Güney Kıbrıs'taki Rumlara kapılarını açtı. Başbakan Erdoğan, "Türkiye 40 yıl aradan sonra kapılarını tüm Güney Kıbrıslı Rumlara açmıştır. Bir ay Türkiye'de kalabilecekler.Şimdi Yunanistan'dan karşı adım bekliyoruz" dedi. (Yunanistan karşı adım atmadı. Vaktiyle Turgu Özal da Yunanlılara vizeyi kaldırmıştı, ama bunun karşılığını alamamıştı.)

20 Mayıs: Denктаş, "Enosis tehlikesi sürüyor" dedi ve "Politikamız Enosis'i engellemektir" diye ekledi.

26 Mayıs: Genelkurmay Başkanı Org. Hilmi Özkök, TSK'nin AB'ye karşı olduğu yolundaki iddiaları yalalanladı ve "Ancak dikkat çekmek istediğimiz husus, AB'ye her şeye rağmen değil, onurlu, eşit şartlarla ve millî ve coğrafi bütünlüğünüzü koruyarak girmektir" dedi.

30 Mayıs: ABD yönetiminin, "Annan Planı çerçevesinde çözüm" için Türk tarafına baskı yapmak üzere **Thomas Weston**'u adaya göndereceği açıklandı. Denктаş, "sorunun iki devlet esası üzerinden, iki egemen halkın ortaklığı olarak çözülebileceğini" belirtti.

15 Haziran: Thomas Weston'la görüşen Dentaş, "Annan Planına hayat vermenin imkânsız olduğunu" belirtti ve "Kıbrıs Türk'ü için AB üyeliği, Türkiye'nin Birliğe girmesiyle mümkündür" dedi.

17 Haziran: Weston'un ardından Kıbrıs'a giden **Günter Verheugen**, Kıbrıs sorununun 1 Mayıs 2004'ten önce çözümlenmesini istedi. "Ancak çözüm olsa da olmasa da Rum tarafı 1 Mayıs 2004 tarihinde kesin olarak AB üyesidir" diye konuştu.

18 Haziran: Denктаş, Verheugen'i kabul etti. Denктаş, önceden yaptığı açıklamada, Annan Planı yerine 1960 antlaşmalarının temel alınmasını istedi ve "Türkiye'siz AB üyeliğine evet demeyeceğini" vurguladı.

19 Haziran: AKP Hükümeti, AİHM'de Türkiye'yi Kıbrıs'ta "işgalci" olarak mahkum ettirmiş olan Rum kadını **Titiana Loizidou**'ya 1 milyon dolar tazminat ödemeyi kabul ettiğini açıkladı.

20 Haziran: Dönem Başkanı Yunanistan'da yapılan AB Selânin Zirvesi Sonuç Bildirisinde, Annan Planı zemininde Kıbrıs'ta müzakerelere yeniden başlanması çağrısı yer aldı.

27 Haziran: Can Montana (İsviçre) Forumunda bir konuşma yapan Denктаş, "BM Genel Genel Sekreteri **Annan**'ın da deklare ettiği gibi son BM Planı (Annan Planı) ölmüştür" dedi ve KKTC'nin tanınmasını istedi.

Denktaş, "Tanınmak haktır ve hakkımızdır. Var olan bir devleti tanımamak insan haklarını inkârdır ve haksızlığın en büyüğüdür" diye konuştu.

11 Temmuz: KKTC Cumhurbaşkanı Denktaş, BM Genel Sekreteri **Kofi Annan**'a bir mektup göndererek, Lefkoşa Uluslar arası Hava Alanının iki toplumun ortak kullanımına açılması karşılığında kapalı olan Maraş'ın BM kontrolünde Rumlara verilmesine hazır olduğunu bildirdi.

17 Temmuz: *Boğaziçi Üniversitesinde konuşan **Thomas Weston**, ABD'nin Kıbrıs politikasının "**Ya Annan Planı ya da hiç**" olduğunu söyledi ve ABD Hükümetinin bu politikayı değiştirmesinin söz konusu olmadığını savundu.

* TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, Denktaş ve Kıbrıs Türklerine destek verdi. Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 29. Yıldönümü dolayısıyla bir KKTC Büyükelçisini ve bir Kıbrıs heyetini kabul eden Arınç, "Kıbrıs'ta yaşayabilir ve adil bir çözüm, Ada'daki gerçekleri esas almalı; iki tarafın eşit egemenliğini ve siyasi eşitliğini kabul eden, iki kesimliliği koruyan bir uzlaşmaya dayanmalıdır" diye konuştu.

19 Temmuz: KKTC'ye giden Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Org. **İlker Başbuğ**, Kıbrıs'ta kalıcı bir çözüm için dört temel noktanın bulunduğuna dikkat çekerek bunların: "İki eşit egemen devletin baştan itibaren kabul edilmesi, siyasi eşitliğin mutlaka muhafaza edilmesi ve özellikle Kıbrıs'taki kesimli mevcut durumun mutlaka korunması ve Türkiye'nin garantörlük hakkının sonuna kadar korunması" olduğunu söyledi.

20 Temmuz: Cumhurbaşkanı **Ahmet Necdet Sezer**, 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı dolayısıyla KKTC Cumhurbaşkanı **Rauf Denktaş**'a mesaj gönderdi. Sezer, Kıbrıs Türk halkının Türkiye'nin güvencesi altında geleceğe güven içinde yürüdüğünü belirterek şunları kaydetti: "Bölgede barışın simgesi durumuna gelen KKTC'nin varlığı gözardı edilerek Ada'da kalıcı bir çözüme ulaşılmasının olanaklı olmadığını gelişmeler göstermiştir. Bu gerçeğin tüm uluslararası toplum tarafından kabul edileceğini umuyoruz. Türk tarafının gerçekleştirdiği açılımların Ada'da varolan güven bunalımının aşılmasına yardımcı olacağına, kalıcı çözüm yönündeki çabaları kolaylaştıracağına inanıyoruz. Bu süreçte Kıbrıs Türk halkının Türkiye'nin tam desteğine güvenebileceğini bir kez daha yinelemek isterim."

20 Temmuz: KKTC Cumhurbaşkanı Denktaş, Lefkoşa'daki kutlama töreninde Kıbrıs Türk halına hitaben yaptığı heyecanlı konuşmada Kıbrıs Türk Devletinin varlığına da dikkat çekerek şunları söyledi: "Meclise seçti-

ğiniz temsilcilerin yeminlerinde ve benim yeminimin şu sözleri bağlayıcıdır: **'Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun bölünmez bütünlüğünü, halkın egemenliğini koruyacağıma namusum ve şerefim üzerine ant içirim.'**"

29 Temmuz: KKTC muhalefet lideri **Mehmet Ali Talat**, "Biz, seçim sonrasında **Denktaş**'la yürüyemeyiz" dedi.

4 Ağustos: KKTC'nin İzmir Konsolosluğu, Başbakan **Derviş Eroğlu**'nun da katıldığı bir törenle açıldı.

8 Ağustos: Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında **Gümrük Birliği Çerçeve Anlaşması** Girne'de törenle imzalandı. (Önce "Gümrük Birliği Anlaşması" olarak düşünülmüş olan bu belge, AKP Hükümeti tepkilerden çekindiği için sonradan "Çerçeve Anlaşması" şekline sokulmuş ve Meclis'e de sunulmamıştır.)

1 Eylül: Dışişleri Bakanı **Abdullah Gül**, **Denktaş**'ın "Seçimleri kaybedersem Anadolu halkının desteğini arkama alıp mücadeleye devam edeceğim" sözlerini "Asıl Kıbrıs halkının desteğini arkasına alması gerekir" diye cevapladı.

4 Eylül: KKTC'de üç muhalefet partisi (BDH, CTP ve ÇABP) **Denktaş**'a karşı işbirliği protokolü imzaladılar, **Denktaş**'ı görüşmecilik görevinden alacaklarını ve Annan Planını kabul edeceklerini açıkladılar.

29 Eylül: ABD'nin yeni Ankara Büyükelçisi Eric Edelman, Kıbrıs konusunda bir büyükelçiye yakışmayan sert bir çıkış yaptı: "**Denktaş** gelişmeye engel olmamalı, 1 Mayıs'tan (2004) önce çözüm bulunmalı. Annan Planını destekliyoruz..." dedi.

22 Ekim: **Denktaş**, Annan Planı için baskı yapmaya kalkışan ve açılan açığa Kuzey Kıbrıs'taki muhalefeti destekleyen ABD Kıbrıs Özel Koordinatörü **Thomas Weston**'a randevu vermedi. **Denktaş**, "ölçüyü kaçırmış olduğunu" belirttiği **Weston** hakkında, Müsteşarımla görüşebilir dedi.

5 Kasım: AB'nin Türkiye'ye ilişkin Yıllık İlerleme Raporu ve Genişleme Stratejisi Belgesi açıklandı. Belgede, "**Kıbrıs'ta çözümsüzlük, Türkiye'nin üyelik süreci önünde ciddi bir engel oluşturabilir**" ifadesi yer aldı.

7 Kasım: **Denktaş**, AB İlerleme raporunda Kıbrıs'la ilgili ifadeye sert tepki gösterdi ve "**Annan Planı da Türkiye'yi Kıbrıs'tan çıkaracak olan bir vasıta olarak hazırlandı**" dedi.

9 Kasım: Genelkurmay Başkanı Org. **Hilmi Özkök**, "Kıbrıs'ta çözüme evet, teslimiyete hayır" diye demeç verdi.

20 Kasım: KKTC'nin 20. Yıldönümü törenlerle kutlandı. * Cumhurbaşkanı Sezer, Denktaş'a gönderdiği kutlama mesajında, "Kıbrıs'ta yeni bir ortaklığın, ancak Ada'daki gerçeklerin kabulü ile sağlanabileceği açıktır" dedi. * Başbakan Erdoğan, Lefkoşa'daki törenlere katıldı ve "Kalıcı bir çözümün unsurları; Kıbrıs Türkünün güvencesi, eşit statü, siyasi eşitliğin korunması, iki kesimliliğin muhafaza edilmesidir...Her ne pahasına olursa olsun bir çözüme varılamaz" diye konuştu. * Ankara'da KKTC Büyükelçiliği resepsiyonunda Genelkurmay Başkanı Özkök ile kunuşan **Süleyman Demirel**, Kıbrıs konusunda, "Biz oraya 30 yıl önce bir bardak su içmek için gitmedik" dedi.

2 Aralık: Türkiye, AİHM kararı doğrultusunda Rum kadını **Titiana Lozidou**'ya 1.1 milyon dolar tazminat ödedi.

14 Aralık 2003: KKTC'de milletvekili seçimleri yapıldı. İktidar ve muhalefet partileri oyları eşit olarak paylaştılar ve 25'er milletvekili çıkardılar...

KKTC, 2004 yılına CTP-DP Koalisyon Hükümetiyle girdi.

Yukarıdaki bütün gelişmeleri ayrıntılarıyla kitaplaştırdık.²¹ İlgi duyanlar kitaba da başvurabilirler. Kitabı noktalarken Kıbrıs davasında sıkı durmak gerektiğine parmak bastık.

Millî Davalar Dik Durarak Kazanılır, Ama...

Rauf Dentaş, bir konuşmasında, "Millî davalar dik durarak kazanılır" diyor. Doğru bir sözdür. Bu veciz sözü burada tekrarlıyoruz. Kıbrıs, Türkiye'nin millî davasıdır, "dik durarak" kazanılacaktır.

Güney Kıbrıs AB'ye alındı. Atina'da, Akropol'ün önünde anlamlı bir tören yapıldı ve bütün AB üyelerinin huzurunda imzalar atıldı. Atinalı Helenistler, vaktiyle, bu Akropol'dan toprak alıp, Trakya'yı ve batı Anadolu'yu gümüş tepsi içinde Yunanistan'a sunmaya kalkışmış olan eski İngiliz Başbakanı **Lloyd George**'un İngiltere'deki mezarına serpmişlerdi; bu defa, başka bir İngiliz Başbakanı, **Tony Blair**, Güney Kıbrıs'ın ENOSİS'ini ilk kutlayan olmak için Akropol'ün dibindeki şeref koltuğunda yerini almıştı.

²¹ Bkz. Bilâl N. Şimşir, **AB, AKP ve KIBRIS**, Bilgi Yayınevi, Ankara: Aralık 2003, 2. Basım Ocak 2004.

AB yoluyla da olsa bir ENOSİS daha gerçekleşti. O gün Türkiye Dışişleri Bakanı da Atina'daydı; gerçi imza törenine katılmadı; ama Türkiye, Atina Büyükelçimiz tarafından orada temsil edildi. Bu tutum, Türkiye açısından bir zaafiyetti; töreni hepten boykot etmek daha doğru olurdu. Yapılmıdı. Ne olursa olsun, Helenler açısından önemli bir başarı kazanıldı. AB sayesinde "*Helenizm ivme kazandı.*" Atina'da, Lefkoşa'da ENOSİS şenlikleri yapıldı, havai fişekler atıldı. Başta İngiltere olmak üzere, Helen dostları ENOSİS'i kutladılar. XIX. yüzyıldan beri sürüp gelen ENOSİS'ler zincirine XXI. Yüzyıl başında yeni bir halka eklenmiş oldu. Bu sonuç, Yunanistan için az bir şey değildir.

Ancak, ENOSİS'ler zincirine eklenen bu son halka sakat bir halkadır. AB ve Helen tarafı tam muradına erememiş, Türk Kıbrıs'ı Türkiye'den ayırıp yutamamıştır. Helenlerin ENOSİS sevinci biraz kursaklarında kalmıştır. Helen tarafı sadece yarım bir ENOSİS gerçekleştirebilmiştir. AB, hukuku çiğneyerek, sorunlu bir adanın yarısını kucağına alabilmiştir; öteki yarısı dışarıda kalmıştır. Adanın kuzey yarısında AB'nin hükmü geçmiyor ve geçmeyecek gibi görünüyor. Bu sonuç da Türk tarafının hiç küçümsenemeyecek bir başarısıdır; bunda emeği geçenler sağ olsun!

Milli dava kaybedilmiş değildir. KKTC ayaktadır. Türk tarafı dik durduğu müddetçe kaygıya, karamsarlığa gerek yoktur. Mücadele devam etmektedir. Tekrarlamak belki fuzulidir, ama şu gerçeklerin hiç akıldan çıkarılmaması gerekir: Kıbrıs davası, tarihi, stratejik, jeopolitik derinlikleri ve sağlam hukuki temeli olan, Türkiye için "hayatî" denebilecek derecede önem taşıyan bir davadır; bu dava uğrunda mücadele de o nispette çetin olmuştur ve bundan sonra da fevkalâde çetin olacaktır. Kıbrıs, Türkiye Cumhuriyeti Devleti için gerçek anlamda bir "millî" davadır. Gelmiş geçmiş Türk hükümetleri ve Kıbrıs Türk liderliği, bunun bilinciyle hareket etmişler ve yapılan bazı hatalara rağmen, milli davanın hakkını vermişlerdir. Onların emekleri sayesinde ki, Kuzey Kıbrıs Türk Devleti kurulmuş ve bugünle-re kadar yaşatılmıştır. Kim ne derse desin, KKTC bağımsız bir devlettir, Türkler tarafından kurulmuş, yaşayan bir Türk devletidir, bunu yaşatmak da Türk kuşaklarına düşen millî bir görevdir; başka türlüsünü düşünemeyiz.

Bugün Türkiye ve KKTC nazik bir dönemden geçiyor. AB, ABD, İngiltere ve Yunanistan, KKTC'yi Türkiye'den ayırıp koparmaya çalışıyorlar. Türkiye'nin önüne bir takım tarihler konuyor. Türkiye ile AB arasında Aralık 2004'te katılım müzakereleri başlamadan önce Kıbrıs sorunu çözümlenmeli, diyorlardı. Şimdi 1 Mayıs 2004'ten önce çözüm dayatıyorlar. Onların

"çözüm"den anladıkları Türk tarafına uymuyor. Çözüm planı diye, yine sakat Annan belgesini temcit pilavı gibi Türk tarafına dayatmak istiyorlar. Bu plan zemininde masaya oturup imza atmak, KKTC'nin kaybedilmesi demek olacak. Eşit, egemen iki devlet ilkesinden, iki kesimlilikten, Türkiye'nin fiili ve etkin garantisinden eser kalmayacak. Bugün kendi devletlerinin sahibi olan, kendi bayrakları altında yaşayan Kıbrıs Türkleri, Rum devleti içinde bir azınlık durumuna düşecek, çözümlüp dağılacak, ezilecek ve zamanla kaybolup gidecektir. Kıbrıs bütünüyle Hellen adası olup çıkacak ve ENOSİS tamamlanacaktır.

Balkan Savaşı sonunda Kuzey Ege adalarının ENOSİS'i, İkinci Dünya Savaşı sonunda Rodos'un ve Menteşe adalarının ENOSİS'i ile Anadolu'yu batıdan ve güney-batıdan zaten kuşatmış olan Yunanistan, bütün Kıbrıs'ın ENOSİS'i ile güneyden de tamamen kuşatmış ve Türkiye'yi adeta hapsedmiş olacaktır. 1922-1923 yıllarında Lozan'da yedi aylık çetin müzakereler sonunda kurulmuş bulunan ve son yıllarda Yunanistan tarafından epeyce zedelenmiş olan Türk-Yunan dengesinden artık hiç eser kalmayacaktır. Yunan kuşatması aynı zamanda Avrupa kuşatması olacaktır. Türkiye, yalnız Yunanistan tarafından değil, 25 üyeli Avrupa Birliği tarafından da kuşatılmış ve Anadolu'ya hapsedilmiş olacaktır. Gözle görünen bu yakın tehdit ve tehlike görmezlikten gelinemez ve hafife alınmaz.

Türk tarafının Kıbrıs'ta şu veya bu şekilde boyun eğmesi, Yunanistan'ı ve Avrupa Birliği'ni cesaretlendirecek ve Türkiye'den yeni yeni tavizler istemeye itecektir. Bunun işaretleri şimdiden görülmektedir. Yunanistan; Kıbrıs'tan sonra Ege'de de taviz istemeye hazırlanmaktadır. AB, ABD bu konuda da Türkiye'ye yüklenecektir. Arkasından başka istekler gelecektir. Kıbrıs bir bakıma mihenk taşıdır. İşte bu noktada "dik durmak" kaçınılmaz olmaktadır...

Millî dava dik durarak kazanılacaktır.

Zihnimize takılan soru

AKP Hükümeti bunu yapabilir mi, yani dışarıya karşı yeterince dik durabilir mi? Bugün zihnimize takılan en önemli soru budur. Adalet ve Kalkınma Partisi, Kıbrıs konusunda hazırlıksız iktidara gelmiş, gelir gelmez "ateş topu" nu kucağında bulmuş, ilk aylarda bunu ne yapacağını bilememiştir. AKP lideri, Başbakan olmadan önce, Kıbrıs konusunda hırçın, cesur, fakat bilgisizce çıkışlar yapmış, dışarıya karşı dik duracak yerde içeriye karşı diklenmiş, müzakere masasındaki Türk tarafını nahâk yere hırpalamış,

dosta düşmana yanlış mesajlar vermiştir. Bugün artık bunlar geride kalmıştır, diye umuyor, ummak istiyoruz. Recep Tayyip Erdoğan artık Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin başbakanıdır ve ona göre sorumlu davranacak ve güven verecektir, diye umuyor ve bekliyoruz.

Burada, eski koalisyon hükümetinin bir mirası ile bugünkü AKP Hükümetinin AB zaafı akla geliyor. Bülent Ecevit Hükümeti, 1999 Helsinki zirvesinde "şartlı" AB adaylığını kabul etmişti ve bu şartlar bugünkü hükümette miras kalmıştır. Bugünkü AKP Hükümeti de Avrupa Birliği karşısında zaafiyet göstermekte, her ne pahasına olursa olsun AB ile üyelik müzakerelerini başlamak istiyormuş gibi bir görüntü sergilemektedir. Bu iki etken, Hükümetin Kıbrıs davasında direnme gücünü kırabilir mi acaba? Biz, kıramaz düşüncesindeyiz. Kıbrıs konusunda mutlaka "dik durmak" gerektiği inancındayız. Türkiye bu davayı kaybedemez. Çünkü, kaybetmek, Türkiye için felaketler zincirinin başlangıcı olur.

KKTC bakımından da şu nokta yaşamsal derecede önemlidir: KKTC, Batı dünyasının Türk tarafına amansızca çullandığı şu nazik dönemde Türkiye'ye sınıksız tutunmalı, bir an bile Türkiye'den ayrılmamalı ve AB'ye girecekse mutlaka Türkiye ile birlikte girmelidir. Günün birinde Türkler de AB'ye üye olacaklarsa Türkiye ve KKTC, aynı gün, aynı saatte üye olmalıdırlar. Çünkü, KKTC, Türkiye'den koptuğu anda biter ve Türkiye milli davayı kaybetmiş olur.

AKP Hükümeti Ne Yapıyor?

Bugün ise fevkalâde derin endişeler içindeyiz. Son günlerde baş döndürücü gelişmeler yaşıyoruz. AKP Hükümetinin ne yaptığını kavramakta ciddi zorlanıyoruz. AKP Hükümeti nereye koşuyor? Erdoğan-Gül ikilisi nereye koşuyor?

KKTC seçimleri sonrasında ilk bir ayı, Türkiye'ye baskılarıyla, KKTC'de Hükümet kurma çalışmalarıyla geçti. Kıbrıs sorunu 1 Mayıs 2004 tarihinden önce halledilsin diye Ankara'ya baskı üstüne baskı uygulandı. Zaman daralıyor diye boğazımızı sıktılar. Yoksa, AB'den tarih almazsınız diye AKP hükümetine göz dağı verdiler ve hükümet ürktü.

Devre dışı kaldı, gündemden düştü sandığımız Annan Planı, temcit pilavı gibi ısıtılıp ısıtılıp tekrar Türk tarafının önüne sürüldü. Oysa bu plan Türk tarafının taleplerini karşılamaktan çok uzak.

Türkiye'nin Kıbrıs'ta nasıl bir çözüm istediği bellidir: Türkiye ve Denk-

taş, **iki devlet** arasında bir çözüm istiyor. İki devlet gerçeği tanınsın diyor. Güneyde kalan devlet Türkiye'nin gözünde gayri meşru bir devlettir. Türkiye, Güney'deki devleti tanımamaktadır. Bizim Kuzeyde kurduğumuz devlet de onların gözünde gayri meşru. Ama dünya, haksız yere Güneydeki Rum devletini tanıyor, Kuzeydeki Türk devletini tanımıyor. Şimdi artık bu haksızlık giderilsin; Ada'da yanyana **iki devlet, iki millet, iki bölge** vardır, bu vakıa, bu gerçek tanınsın. Tanındıktan sonra bu iki devlet arasında bir anlaşmaya varılsın, adil ve kalıcı bir anlaşmaya varılsın, sonra yeni bir devlet oluşturulsun. Türkiye'nin garantörlük hakkı da korunsun; Türkiye'nin ahdi ve fiili garantisi devam etsin ve Kuzey Kıbrıs, Türkiye ile birlikte AB'ye girsin, diyoruz.

Bu esasların hiçbiri Annan Planında yok. Öyleyse bu planda köklü değişiklik gerekir.

Millî Güvenlik Kurulu 23 Ocak 2004 Cuma günü toplandı. "Kıbrıs'ta müzakereler başlasın" diye karar aldı, toplantı sonunda şu açıklama yayımlandı:

*"...Daha önce de kamuoyuna açıklandığı gibi Türkiye, BM Genel Sekreteri'nin iyi niyet misyonuna olan desteğini sürdürmekte ve Annan Planı da referans alınarak adanın gerçeklerine dayalı bir çözüme müzakereler yoluyla hızla ulaşılması konusundaki siyasi kararlılığını yinelemektedir. Bu noktadan hareketle, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin iyi niyetli yaklaşımı ve yapıcı görüşleri çerçevesinde, KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denktaş ve KKTC hükümeti ile yakın dayanışma ve işbirliği halinde, müzakere sürecinin yeniden başlatılması amacıyla, konuyu BM Genel Sekreteri ile ele almasının yararlı olacağı sonucuna varılmıştır."*²²

Bu açıklamadan bizim anladığımız şudur:

1-Türkiye, "**Ada'nın gerçeklerine dayalı bir çözüm**" istiyor. Adanın gerçekleri Nedir? Kıbrıs'ta **iki devlet, iki millet ve iki bölgenin** varlığıdır. Bunlara dayanan bir çözüm istiyoruz. (Bunları Kofi Annan'a da, Rum tarafına da kabul ettirmek gerek. Bu konularda mutabakat olmadan herhalde referanduma gidilemez.)

2- Türkiye, "**Annan planı da referans alınsın**" diyor, ama **esas alınsın, temel alınsın** demiyor. Demiyor, çünkü Annan Planı, Kıbrıs'ta iki dev-

²² "MGK: Annan Planı referans", Cumhuriyet, 24.01.2004

let, iki millet, iki toplumun var olduğu gerçeklerini göz ardı ediyor. ("referans almak" ile "temel almak" arasında dağlar kadar fark olduğunu dosta düşmana ve bizim ver-kurtulculara da anlatmak gerek.) Bu da iki.

3-Türkiye, BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın "**iyi niyet misyonu**"na desteğini sürdürüyor. ("İyi niyet misyonu" ne demektir? Kıbrıs sorununu çabucak çözmeye soyunan AKP Hükümeti bunu iyi bilmek, bilmiyorsa öğrenmek ve burada çok sıkı durmak zorundadır. İyi niyet misyonunu üstlenmiş olan Annan, taraflara şartlar dikte edemez; Türk ve Rum taraflarını masaya çağırır, onları bir araya getirir, ama onları dayatmalarda bulunamaz, şu yapacaksın, bunu yapmayacaksın diyemez. Ve hiçbir Türk Başbakanı kalıp Kıbrıs konusunda Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine veya bir başkasına açık çek veremez!). Etti üç.

4- Bildiride, Kıbrıs müzakerelerinin "KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denktaş ve KKTC hükümeti ile yakın dayanışma ve işbirliği halinde" yürütüleceği belirtiliyor. Bundan önceki müzakereleri başarıyla yürütmüş olan Denktaş'ın yanına bu defa KKTC'nin yeni Başbakanı **Mehmet Ali Talat** da katılıyor, demektir. AKP Hükümetinin isteğiyle alındığı anlaşılan bu karar insanı düşündürüyor. Eski acı konuşmalarını ve olumsuz tavırlarını unuttuğumuz Talat'ın, bu dönemde Denktaş'ın müzakerelerini baltalamaya kalkışabileceği akla geliyor.

Hükümetin Davos ve Washington Seferi

MGK toplantısının ardından AKP hükümeti cümbür cemaat sefere çıktı. Önce Davos, ardından Washington ve ABD. İnsan bekliyor: MGK kararları doğrultusunda ciddi, çok ciddi diplomatik girişimler bekliyor insan. Türkiye son derce nazik bir dönemden geçiyor, belki Cumhuriyet tarihimizin en kritik günlerindeyiz. Bunun bilinci ve sorumluluğuyla, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı ver Dışişleri Bakanının ciddi diplomatik girişimlerde bulunacaklarını umuyor ve haberleri izlemeye çalışıyoruz:

25 Ocak: Davos'tan sürpriz bir haber gazete manşetlerinde. Başbakan Erdoğan, Davos'ta BM Genel Sekreteri Annan'la görüşmüş, ona, Kıbrıs müzakerelerini yeniden başlatınız derken "tarafsız bir ülkeden bir arabulucu" görevlendirmesini istemiş. MGK kararlarında arabulucu konusu var mıydı? Bildiğimiz kadarıyla yoktu. Başka şeyler vardı MGK kararlarında: "Ada'nın gerçekleri" gibi.:Erdoğan, Annan'la bunları görüşmüş ve onunla bir mutabakata varmış mı? Belli değil. Görüşüldü ve mutabakata varıldıysa bunun hemen açıklanması gerekmez; zamansız açıklama doğru da olmaz, deyip bekleyelim.

28 Ocak: Bir gazete "Bir adım önde diye" manşet atmış. ABD'de bulunan Erdoğan ve Gül, Kıbrıs konusunda izlenecek politikayı netleştirmiş: Rumlardan geri kalmayacağız, masadan kaçan taraf olmayacağız , diyorlarmış. Haberin içine bakıyor, bir şey göremiyoruz. Hani MGK kararları? Hani girişimler? Yok.

29 Ocak: Gazeteler, Beyaz Saray'da yapılan Erdoğan- Bush görüşmesini veriyor. Başbakan Erdoğan, Kıbrıs müzakere sürecinin hızlandırılması için ABD Başkanı Bush'tan yardım istemiş. Bush bu talebi olumlu karşılamış. Bir gazete sekiz sütunluk manşet atmış: "Türkiye istediğini aldı" diyor. Neymiş Türkiye'nin aldığı? ABD Dışişleri Bakanı Powell, Kofi Annan'ı arayacak ve "Müzakereleri başlat" diyecekmiş. Hepsi bu, başka bir şey yok.

30 Ocak: Bir başka gazetede "Erdoğan Bush'tan istediğini alamadı" manşeti var. Rivayet muhtelif: Biri aldı diyor, diğeri alamadı. Dışişleri Bakanı Gül, ABD Dışişleri Bakanı Powell'in Kıbrıs'ta "arabulucu" olacağını söylemiş. Powell bunu hemen oracıkta yalanlamış. "Arabulucu" değil de "kolaylaştırıcı" olsun, denmiş. O da olmamış. Washington'da ne görüşüldü, ne konuşuldu, bilmiyoruz. Ne alındı, ne verildi, belli değil. Kafalar karışık, her şey bulanık. Ama Başbakanın vitrinlere oynadığı apaçık! Baksanıza her Allahın günü manşetlerde. Diploması böyle olmaz, milli dâva böyle savunulamaz! Bunu kendilerine hatırlatan yok mu?

31 Ocak: *Radikal*'de şu manşeti görüyor, yerimizden sıcıyoruz:

"Kıbrıs konusunda Türkiye'nin eli güçlendi: Erdoğan: Annan'ın her şartına kabul. Türkiye, müzakereye çağrı şartlarını önşartsız kabul etti: İyi niyet, takvim, boşlukları Annan'ın doldurması ve iki tarafta referandum."

Gözlerimize inanamıyoruz. Olamaz. Bir daha, bir daha okuyoruz. Başbakan Erdoğan, Kofi Annan'a açık çek vermiş; al, üstüne istediğini yaz, kabulüm, demiş. Erdoğan, Annan'a umumi vekâletname vermiş! İşte Kıbrıs, buyur, al, sat, devret, istediğini yap, kabulümdür demiş! Olacak şey mi! Bir Başbakan nasıl böyle başına buyruk hareket edebilir? İnanamıyor, inanmak istemiyoruz. Hani MGK kararları, hani TBMM deklarasyonları, hani Devlet politikası?

Ertesi gün, epeydir konuşmayan Denктаş sessizliğini biraz bozuyor: "**Felâketlere göğüs germeye hazırız**" diyor.

Aynı gün Erdoğan, Harvard Üniversitesinden sesini yükseltiyor: "**Kıbrıs'tan toprak verebiliriz.**" Muhterem Başbakan yine manşette. Anka-

ra'dan gitti gideli hiç manşetten inmiyor zaten ve millî davayı böyle yerli yersiz çıkışlarla, hazin şovlarla savunduğunu zannediyor, zahir.

Biz, yaşımız ve işimiz dolayısıyla, 1. Adnan Menderes Hükümetinden beri, yani 1950'den beri gelmiş geçmiş 41 Cumhuriyet Hükümetinin hepsini az çok hatırlarız. Millî dava konusunda Tayyip Erdoğan'ın kurduğu 59. Hükümet kadar gayri ciddi ve sorumsuz bir hükümet hatırlamıyoruz!

Kaşı taraf pençesini atmış, ciğerimizi söküyor. Bizimkiler sanki turneye çıkmış, diyar diyar şov yapıyor!

Gidip Kofi Annan'a açık çek vermenin sonucuna gelince...

...Buyurun Annan Mektubuna!

BM Genel Sekreteri Kofi Annan, Kıbrıs müzakerelerini yeniden başlatmak için tarafları 10 Şubat'ta New York'a davet etti. 4 Şubat 2004'te yazıldığı anlaşılan ve 6 sayfa tutan davet mektubunun tam metni 7 Şubat 2004 tarihli *Cumhuriyet* ve *Radikal* gazetesinde yayımlandı.

Mektupta Annan, tarafların New York'a davetini kabul etmelerinin, "**planın temel prensipleri ve verilen tavizler üzerinde oynama yapmadan**" anlaşmayı 31 Mart'a kadar sonlandırmayı ve 21 Nisanda referandum sunma taahhüdü olarak kabul edeceğini bildirdi. Referandumda taraflara sorulacak soruyu da içeren mektubun Kıbrıs Türk tarafına sunulan metninden alıntılar şöyle:

"Ekselansları,

Uzun zamandır süregelen, geçen Mart ayında Lahey'de müzakerelerin başarısızlıkla sona erdiği tarihten bu yana, özellikle son iki aydır hem genel, hem de özel bir çok tartışmaya konu olan Kıbrıs sorununa yönelik göndermelerde bulunmayı arzu ediyorum. Geçtiğimiz birkaç hafta içinde bu soruna yönelik çok fazla çaba gösterdim ve ilgili tüm liderlerin bilgeliğine ve devlet adamlığına başvurma zamanının geldiği sonucuna vardım. Bu nedenle aciliyet duygusuyla bugün size yazıyorum....

*Plan temelinde bir çözüme ("**Kıbrıs sorununun kapsamlı çözüm temeli**") başlıklı, 26 Şubat 2003 tarihinde resmi olarak sunduğum belgeden bahsediyorum) her iki tarafın da liderliğinde net olarak görülebilen bir hazır olma durumu mevcut olduğu zaman, bu durum hem Yunanistan hem de Türkiye'de en üst siyasi düzeyde tam olarak ve kararlılıkla desteklendiği zaman, planı nihayete ulaştırmayı taraflar taahhüt ettiği zaman (**temel***

prensipler üzerinde veya verilen tavizlerin özünde oynama yapmadan) Birleşmiş Milletlerin desteği ile belirli bir tarihe kadar ve planda belirtildiği şekilde, ardından belirli bir tarihte ayrı ayrı referanduma sunulmak koşulu ile ulaşılabılır. Güvenlik Konseyi bu aklaşımını 1475 sayılı (2003) kararında kuvvetli bir şekilde tasdik etmiştir.

Ben bu bağlamda, son zamanlardaki politik irade ifadeleriyle 1 Mayıs 2004' den önce bir çözüme ulaşmak için müzakerelere başlamaya ağırlık verdim ...

"1 Mayıs 2004'ten önce bir çözüm hem tüm ilgili tarafların hem de uluslar arası barış ve güvenliğin yararınadır. Bu Kıbrıs'ın 1 Mayıs 2004'te Avrupa Birliği' ne birleşik bir ada olarak girmesinin tek yoludur...

Tarafların önlerinde duran dikkatli bir dengeyi temsil eden paketleri kabul etmekle iyi yapacaklarına inancım var. Ancak her iki tarafın da plan üzerinde bazı değişiklikler yapmayı deneme arzusunda olduğunu fark ettim. Türkiye Başbakanı ve sizin tarafınızdan yapılmaya çalışılacak değişikliklerin küçük bir sayıyla sınırlı kalacağı ve planın parametreleri dışına çıkmayacağı konusunda temin edildim...

Dolayısıyla sizi 10 Şubat'ta (2004) müzakerelere başlamak için New York'a davet etmek istiyorum. Bu davetimizi kabulünüzü plan (Temel prensipler ve verilen tavizler üzerinde oynama yapmadan) BM'nin desteği ile 31 Mart 2004'e kadar sonlandırmaya ve planda belirtildiği gibi 21 Nisan 2004 tarihinde planın nihai halini referanduma sunmaya yönelik bir taahhüt olarak kabul edeceğim. Bu taahhüde etkinlik vermek takip edilecek süreç aşığıdaki gibidir.

1. Taraflar,... benim veya benim özel danışmanımın nezdinde görüşecek.

2. Taraflar derhal teknik komiteleri atayacaktır...16 Şubat 2004 tarihine kadar görüşmeler başlamalıdır... Teknik komiteler, en geç 26 Mart 2004 tarihine kadar sonuca varmalıdır...

5. İki taraf bana 12 Mart 2004 tarihine kadar öneri şeklinde bir Kurucu Devlet anayasasını, temel anlaşmaya uygun şekilde sunmalıdır.

6. Taraflarca müzakere edilen metnin, yukarıda belirtilen tarihlerde tamamlanması açıkça arzu edilmektedir. Eğer bu sonuca varılamazsa 31 Mart tarihine kadar metni tamamlamak için zorunlu olarak gerekli yerleri fikirlerimle dolduracağım...

7. Tamamlanmış metnin temelinde, 3 garantör güç – Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık (İngiltere) – 9 Nisan 2004'e kadar bana ve de birbirlerine yazı ile planın eş zamanla iki ayrı referanduma götürülmesini onayladıklarını, referandumdan onay alındığı takdirde BM Anayasası'nın 102. Maddesi uyarınca uluslar arası anlaşma olarak kaydedilecek olan ve Temel Antlaşma'nın ilavesi olan Kıbrıs'taki yeni durumu içeren antlaşmayı imzalama vadini bildirmeleri gerekmektedir.

8. Planda belirtildiği gibi Temel Antlaşma'ya ait sonuçlandırılmış metnin, iki tarafta, eş zamanda 21 Nisan (2004) tarihinde, referanduma sunulması ve şu sorunun sorulması: **Temel Antlaşma'yı tüm ilâveleri ile birlikte, Kıbrıs Rum/Kıbrıs Türk Kurucu devletlerin anayasalarını, kanunlarının yürürlüğe girebilmesi için provizyonları ve Kıbrıs'ın oluşacak yeni şekilde AB'ye birleşik olarak girmesini onaylıyor musunuz? EVET/HAYIR...**

Kuruluş Antlaşması kabul edilirse benim onayımın ardından (00:00) saat içersinde yürürlüğe girecektir...

Gelecek hafta sizi New York'ta görüşmek için dört gözle bekliyorum

Ekselansları, size karşı olan derin saygılarımı yinelerim.

Kofi Annan²³

Mektup bu. 5 Şubat 2004 günü Lefkoşa'ya ulaşmış. Yukarıya alırken bazı paragraflarını atladık ve bazı satırların altlarını biz çizdik.

Mektuba ve Hükümete İlk Tepkiler

Görülüyor ki Recep Tayyip Erdoğan'ın yürütmeye çalıştığı diplomasi Türk tarafına daha büyük dert açmıştır. Hele Erdoğan'ın gidip Genel Sekretere açık çek vermesi, Annan'ı daha da sertleştirmiştir. Annan Planında herhangi bir değişiklik veya yumuşatma yoktur. Tam tersine Annan, şartlarını daha da ağırlaştırmıştır.

Genel Sekreter tarafları sözde "müzakereye" çağırıyor. Ama işin esasını müzakere edemezsiniz, tartışamazsınız. Planın esaslarını önceden kabul edin, kabul etmeyecekseniz gelmeyin diyor. Planın esasları ise Türk tarafına uymuyor. Bunların değişmesi gerekiyor. Annan ise bu kapıyı sıkı sıkı kapatıyor. Ancak planın teferruatı konuşulabilecekmiş.

²³ Cumhuriyet, 7 Şubat 2004

BM Genel Sekreteri bir takım şartları taraflara dikte etmek istiyor. "İyi niyet misyonu" bu değildir. Türkiye, BM Genel Sekreterinin iyi niyet misyonu destekliyor, desteklemeyi sürdürdüğünü açıklıyor. Ama Türkiye'nin bildiği ve desteklediği iyi niyet misyonu herhalde bu değildir. Genel Sekreter, tarafları bir araya getirir, ama taraflara şartlar dayatamaz. Kofi Annan yetkilerini fazlasıyla aşmıştır. Bülent Ecevit, BM Genel Sekreterinin "**işlere karışması gibi bir geleneğinin olmadığını**" dile getiriyor. Ecevit, "**ye-ni kurallar icat edildiğini**" söylüyor. Bu, fiili bir durum olsa gerek.

Mektuptan anlaşıldığına göre Başbakan Erdoğan, Türk tarafının Annan Planı "**parametreleri dışına taşmayacağı**" yolunda Kofi Annan'a güven-ce vermiştir. Yani Başbakan, MGK kararlarının dışına çıkmıştır. Planın parametrelerine dokunmadan "**adanın gerçeklerine dayalı bir çözüm**" nasıl sağlanacaktır? Annan Planı parametrelerinde "**iki devlet**" gerçeği tanınmış mıdır ki, bu parametrelere dokunmayacağız diyebiliyoruz. Yoksa Ankara'da başka, Davos'ta başka mı konuşuyoruz ?

Annan'ın mektubuyla düş kırıklığına uğrayan Hükümet, telaşlanarak ABD yönetimini devreye sokmaya çalışmıştır. Başbakan Erdoğan 6 Şubat akşamı Başkan Bush'u telefonla aramıştır.

Denktaş ise mektubu bir "dayatma" olarak nitelendirmiştir: "**İki ayağımızı bir pabuca koyuyorlar. Bu, dayatmanın daniskası. Böyle müzakerelere olmaz. Ya gel ve gelersen kabul et, gelmezsen de suçlu ol. Bu müzakerelere değil ki**" demiştir.

Baykal: "MGK kararlarını ne çabuk unuttunuz?"

CHP lideri Deniz Baykal "**MGK'nın Hükümetin, Başbakanın, Dışişleri Bakanının 'Mutlaka değiştirilmesi gerekir' diye eleştirdikleri Annan Planı aynen uygulanmaya çalışılıyor**" dedi. Baykal, bugün konuşulan Kıbrıs gündeminin Başbakanın ABD ziyareti sonrasında şekillendiğini vurgulayarak, "**Türkiye'de olağanüstü gelişmeler ortaya çıkmaya başladı**" dedi ve "**MGK'da alınan kararları ne çabuk unuttunuz?**" diye sordu.

"**Kıbrıs konusunda Türkiye'nin yıllardan beri sürdürdüğü bir politika vardı. Bu politika bütün yetkili organlarda ele alınmıştır. Yani hükümette, TBMM'de ve MGK'da. Öyle anlaşılıyor ki, bu politikadan tamamen farklılaşmış bir anlayış içinde Washington'da bir mutabakat ortaya çıkmıştır. Ve şimdi o mutabakatın uygulanması noktasına gelinmiştir.**" Kıbrıs konusunda TBMM dahil olmak üzere tüm yetkili organların aldığı temel siyaset anlayışının bir kenara bırakıldığını öne süren Baykal, "**Türkiye'nin, Kıbrıs ko-**

nusunda, Annan planının hiçbir noktasında değişiklik ayrayışına girmeden kabul etme noktasına geldiğini" savundu. "Bu bir emrivakidir. Bu emrivakiyi Hükümet yapmaktadır. Bu olaya TBMM'nin el koyması ihtiyacı vardır" dedi. "Türk dış politikasının kırılma ile karşı karşıya olduğunu" sabunan Baykal, "Türkiye, bugüne kadar böylesine teslimiyetçi bir duruma düşmemiştir. Kıbrıs konusuyla bu bir kez daha ortaya çıkmıştır" dedi.²⁴

Ağar: "Hükümet kendi oyunuyla tuş olmuş pehlivana benziyor"

DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar, "Hükümet, Kıbrıs konusunda kendi oyunuyla tuş olmuş pehlivana benziyor" dedi. Cuma namazı çıkışında gazetecilerin sorularını yanıtlayan Ağar, şu karşılığı verdi:

"İşin özeti şu: Hükümetin önünü, arkasını hesap etmeden ortaya koyduğu politikalar, Türkiye'yi zora soktu. Türkiye masaya otururken kendi ön şartlarıyla oturacağına, BM Genel Sekreterinin ön şartlarını kabul ederek oturma durumunda kamıştır. Bu şartlar, Türkiye'nin 50 yıllık Kıbrıs davasını kaybetme sonucunu doğurabilir."

Bu konuda TBMM'nde alınmış kararlar bulunduğunu ve bunların görmezlikten gelindiğini savunan Ağar, "Hükümet, kararlaştırılan bütün politikaların ötesine geçerek soruna çözüm getireceğini zannediyor" dedi.

Ağar, "KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın burada tehlikeyi gördüğünü" kaydederek, "Denktaş, uçağa binmeden evvel ön şartlarını ortaya kıymak zorundadır" diye konuştu.²⁵

Ecevit: "Dayatmaya boyun eğmek, intihar olur"

DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Kıbrıs konusunda bir dayatmaya boyun eğmenin, Türkiye için de intiharolacağını kaydetti. Ecevit, BM Genel Sekreteri Annan'ın yetkilerini aşarak KKTC'ye koşullar dayatmayakalkıştığını ifade etti. Ecevit şöyle devam ertti: "Öyle ki, Türk ve Rum kesimleri her konuda süratle anlaşamazlarsa boşlukları Kofi Annan doldurup, tarafları zoraki bir referanduma sürüklenecekmiş."²⁶

Cem: "Müzakere değil, peşinen teslim anlaşması"

YTP Genel Başkanı İsmail Cem, Kıbrıs görüşmeleriyle ilgili BM Genel Sekreteri'nin koyduğu, "AK Partinin kabullenmiş görüldüğü" koşulların

²⁴ Gözcü, 7.02.2004

²⁵ Ibid.

²⁶ Ibid.

"Müzakere değil teslimiyet" anlamına geldiğini savundu. Cem, yaptığı yazılı açıklamada Kıbrıs'ın geleceğini belirleyecek görüşmelerin ön hazırlıkları tartışılırken bir gerçeğin bilinerek karar alınması gerektiğini kaydetti. Cem, bunların Türkiye açısından "peşin teslim anlaşması" olduğunu savundu ve şunları söyledi:

"Devletlerin geleceğini belirleyen bir anlaşmanın, tarafların kendi iradesini üçüncü bir tarafa, Kıbrıs örneğinde 'üçüncü şahsa' peşinen teslim ederek masaya oturmalarına diplomasi tarihi tanık olmamıştır."²⁷

Demirel: "Gök kubbe başlarına iner!"

9. Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, Kıbrıs sorununda gelinen noktayı "**vahim**" olarak nitelendirdi ve şöyle konuştu:

"Bunlar dışarıda başka içerde başka konuşarak Kıbrıs meselesini bu hale getirdiler. Eğer çözüm o kadar kolay olsa, bugüne kadar çoktan çözüldü. İçerde Ada'nın gerçeklerinden söz ediyorlar, dışarıda Annan planını kabul ettiklerini söylüyorlar. Sonra da dönüp diyorlar ki; 'Canım Kıbrıs'ı veriyor filan değiliz, çözüm buluyoruz.' Eğer Kıbrıs'ı elden çıkarmak çözüm sayılıyorsa. Buna Türkiye razı olamaz. Yıllar önce durduğum noktadayım. Eğer Kıbrıs elden çıkarılırsa gök kubbe başlarına iner.

Peki çözüm nedir? Çözüm kalıcı ve adi, aynı zamanda Ada'nın gerçekleri göz önünde tutularak masaya oturmaktır. Türkiye'nin haklarını savunmaktır. Denktaş bunu yapmakta. 'Efendim stratejik durum filan bunlar eskimiş şeylerdir' diyorlar. Dünyanın bin türlü hali var. Avrupa Birliği 28 devleti nasıl idare edecek? Şüphesiz bunu da düşünmek lâzım.

Hangi ülke der ki: 'Biz halledemedik. Birleşmiş Milletler gel sen hallet'. O zaman Keşmir'i hallet, o zaman İsrail-Arap meselesini halletsene. Ortada Ada'nın MGK kararında ifade edildiği gibi gerçekleri var ve aranan kalıcı ve adil çözümdür.

Mesele aslında Kıbrıs Meselesi değildir. AB'den tarih alabilmek için taviz politikasının yürütülmesidir. Şimdi denilecek ki; Türkiye niçin susuyor?

Bu sessizlik değil bekleyiştir. Merak etmeyin Türkiye yakında konuşur."²⁸

²⁷ Ibid.

²⁸ Ibid.

Tarih Tekerrür Ediyor, Hem de Üçüncü Defa

Bu yazıyı şimdilik noktalıyoruz. Tarih: 7 Şubat 2004, Cumartesi akşamı. Yazının Pazartesi sabahı dergiye teslimi gerekiyor. Belki yazı yayımlanmaya kadar çok şey değişecek. Kim bilir daha neler göreceğiz.

Bu akşam Rauf Denктаş Türkiye'ye gelmiş, yarın sabah New York'a uçuyor. Ekranda çok düşünceli görünüyor. Yanında yeni Başbakan Talat var. Mağrur ve mütebessim. Rivayet odur ki, İngiltere'nin adamıymış. Olabilir. Tarihimizde örnekleri var:

- Damat Ferit Anglofil, Enver Paşa Germonofil, Cemal Paşa Frankofil...
- Ya Talat Paşa?
- O sadece fil!

Hüzünlü bir tebessüm geçiyor dudaklarımızdan. Herkes "sadece fil" olacak diye bir kural yok ya. Kimileri de böyle Anglofil filan olabiliyor işte. Philhelenlerimiz de ibadullah! "Bre biz Osmanlıyız, bizde çok adam yetişir!" ...

Kıbrıs... ada... deniz... filan derken dalıp gidiyoruz eskilere, çok eskilere. Konya Selçuk Sultanlığı denizden mahrummuş. Ne garip: Bir yarımada üzerinde oturan o küçük Türk devletinin hiç denize çıkışı yokmuş! Alaeddin Keykubat'ın Alaiye'si (Alanya) bir sayfiye yeri olmaktan öteye geçememiş; bir ticaret limanı, bir deniz üssü olamamış. Anadolu yarımadasının bütün denizlerini, bütün limanlarını yabancılar tutmuş. Selçuk Sultanlığı kolay kolay dış ticaret yapamıyor, yapmak isteyince de Pontus'a, Bizans'a, Kilikya Prenslığına baş ödüyormüş avuç dolusu. Konya ovasına kısılıp kalmış, soğanın cücüğüyle beslenen fakir köylü misali, hiç serpilememiş.

Selçuk Sultanlığından göbek bağı koparan küçük ve dinamik Osmanlı uç beyliği ise çabuk serpilmiş. Marmara'nın iki yakasında, Asya ve Avrupa'da simetrik olarak genişleyerek gürbüz bir devlet, dev bir cihan imparatorluğu olup çıkmış. Deniz yüzü görememiş atalarının öcünü de almış. Üç kıtaya ve yedi denize hükmetmiş yüzyıllarca. Akdeniz'in yarısı bir Osmanlı-Türk gölü. Bütün Ege ve Akdeniz adaları bir Osmanlı Vilâyeti. Adına Akdeniz Adaları Vilayeti deniyor: Vilayet-i Cezayir-i Bahr-i Sefid...

Ya sonra?...

Sonra...Sen misin üç kıtaya, yedi denize hükmeden, demiş Avrupalı ve düşünmüş, taşınmış Osmanlı'yı alt edebilmek için, bir değil, beş değil tam yüz proje hazırlamış. Biri tutmayınca, ikinci, üçüncü vs. devreye sokulmuş. Avrupalı, *Cent Projets Pour le Partage de l'Empire ottoman* diye kitaplar da yazmış. Yani *Osmanlı İmparatorluğu'nu Parçalamak İçin 100 Proje*. İbret vericidir Osmanlı Devleti'nin başına gelenler. Koca Devlet önce dışardan geniş bir kuşatmaya alınmış. İçerde de Osmanlı insanları birbirine düşürülmüş. Zamanla dıştaki çember gitgide daraltılmış. Biz içerden, onlar dışardan, ha gayret... Gel zaman git zaman bir bakmışız ki dıştaki çember sıkıla sıkıla bir kement olmuş, Sakarya'da Türk'ün boğazına dolanıyor! Sevr haritası da Anadolu Selçuk Sultanlığı haritası! Hayret ki ne hayret. Türk'ün aleyhine olunca bu Avrupa'nın hafızası bin yıl geriye gidiyor. Türk, Asya'dan gelmiş, Asya'ya atılacak. 1920'de Orta Anadolu'ya hapsedilmiş, boğazı sıkılıyor, o kadarla da kalmayacak, arkası gelecek.

Fakat, son bir şahlanışla bozmuşuz oyunlarını. Koparıp atmışız boğazımıza dolanan kemendi. Kırmışız Sevr zincirlerini. **"İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!"** demiş Başkomutan. Anamlı bir söz; günlük askeri bir emirden öte, büyük bir söz. Hedef, denizdir. Deniz dünyaya açılma demek. Dünya zenginliğini paylaşma demek; zenginlik demek, uygarlık demek ve de yurt savunması demek. Başkomutanın direktifi doğrultusunda ulaştığımız Akdeniz'e yeniden...

Ve bugün Akdeniz'de tutunabildiğimiz tek yer Kuzey Kıbrıs. Eski Cumhurbaşkanımız Oramiral Fahri Korutürk, Kıbrıs giderse Türkiye denize açılan bir ülke olmaktan çıkar, demiş. Bugünkü Genelkurmay Başkanımız Orgeneral Hilmi Özkök bu sözü tamamlıyor: *"Türkiye'nin güvenliğini tehdit eden ve güvenlik ihtiyacını sağlamayan bir Kıbrıs çözümüyle 'Türk'ün Anadolu'ya hapsedilmesi süreci' hemen hemen tamamlanmış olacaktır"* diyor. Kıbrıs kiderse Anadolu'ya hapsedilmiş olacağız, Konya Selçuk Sultanlığı gibi. Yunan'a, Rum'a, AB'ye baş ödeyeceğiz yine avuç dolusu. Ricat edip savunmamızı ve savaşı Anadolu içlerinde kabul etmek zorunda kalacağız.

Evet, Türkiye yine kuşatma altında. İçten, dıştan yaman bir saldırı karşındayız. Çevremiz darmadağın edildi. İşte dünkü Sovyetler Birliği, işte Yugoslavya, işte Afganistan, işte Irak ve hatta işte Gürcistan!. Çember gittikçe daralıyor. Kuzey Kıbrıs'ı yutarlarsa sıra Anadolu'ya gelecek. Kıbrıs'ta direndik, direndik. Yoksa o uğrusuz çember yine kement olup boynumuza dolanacak.

Tarih tekerrür ediyor. Hem de üçüncü kez tekerrür ediyor. Ne demiş şair: "Hiç ibret alında tekerrür mü ederdi?!"

Süleyman Demirel'in dediği gibi, durum "**vahîm.**" Evet, gerçekten vahim, çok vahim... derken: Anıtkabir ötesinden Ata'nın sesini duyar gibi oluyoruz nedense:

"...Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahîm olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhid edebilirler. Millet, fakr ü zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte; bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda, mevcuttur!"

AKP İktidarı Rekora Koşuyor!

Yapmacık AB parıltısıyla gözleri kamaşmış. İpnotize olmuşlar. Körü körüne koşuyorlar. Sağa sola baktıkları yok. Başka bir şey gördükleri yok. Duymuyor, görmüyor, düşünmüyorlar. Paldır küldür gidiyorlar. Kırıp dökerek, her şeyi harap ederek gidiyorlar. "*Binmişler bir alâmete, gidiyorlar kıyamete!*"

İyi niyetli olduklarını farz edelim; fakat yanıltılmış, yanıltılmışlar, diyelim. Yanlış yapıyor, hata ediyorlar. Farkında değiller. Birilerinin bunlara anlatması gerek. Hatalarını göstermesi gerek. AB'den başka bir şey gördükleri yok, bir şey düşündükleri yok. Kıbrıs, mıbrıs umurlarında değil. Bunların uyanması, uyandırılması gerek.

Onların gözünde tek AB var. Başka hiçbir şeyin önemi yok. Anlayamıyor, kavrayamıyorlar. Anlamak, duymak istemiyorlar. Kıbrıs Türk Devletini kurtarmayı, yaşatmayı düşünmüyorlar. Kıbrıs için bir formül, bir kılıf arıyorlar. Halkı uyutacak, uyuşturacak bir formül. Halkın tepkisini yatıştırarak bir yol yordam bulur bulmaz Kıbrıs'ı verecekler. Gözlerini kırpmadan verecekler. Öyle görünüyorlar. Bunun acısını Türkiye çekecek. Gelecek Türk kuşakları çekecek.

KKTC bir Devlettir. Tam bir devlet. Bir Türk devleti. Bunu yaşatmak Türk kuşaklarının görevidir. Kuzey Kıbrıs'ın kaybı, Girit'in kaybindan daha vahim olur. Girit Anadolu'ya daha uzak ve bir eyaletti. Kıbrıs ise daha

yakın ve bir devlet. Türkiye'ye pek yakın bir Türk devleti. Vatan parçasıdır Kuzey Kıbrıs, Yavruvatan. Anavatan'dan ayrı düşünülemez. İzmir'den, Mersin'den, Antalya'dan ayrı düşünemeyiz. Ha Kuzey Kıbrıs'ın kaybı, ha İzmir'in kaybı! Arada hiç fark yoktur. Sonra kaybetmek ne demek! Türkiye bir savaş mı kaybetti? Neden kaybedecekmişiz Kıbrıs'ı? AB'den müzakere tarihi alabilmek hayali için mi? Müzakere tarihi için böylesine ağır beden ödenirse, müzakerelerde ne ödeyeceğiz, AB'ye girerken ne ödeyeceğiz? Şapkamızı önümüze koyup ciddi ciddi düşünssek biraz...

Bütün bunları AKP İktidarına anlatmak gerek. Anlatılamazsa, AKB'nin, tarihi bir rekor kırmasından endişe ederiz. Erdoğan-Gül ikilisi tam hızla rekora doğru koşmaktadır.

-Ne rekoru?

-Bir Türk devletini tarihe gömme rekoru!

Bilindiği gibi 16 Türk devleti içinde en kısa ömürlü olanı Karahanlılar'dır. O da 85 yıl yaşamıştır. Hiçbir yabancı düşman bundan daha kısa sürede bir Türk devletini ortadan kaldıramamıştı. Şimdi, AKP iktidarı Kıbrıs Türk Devletini 30 yılda ortadan kaldırmakla gâvurun bile yapamadığını yapmak ve tarihi bir rekora imza atmak üzeredir!